Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана. | № 225 (17948) | 1988 оной сентябриин 30, пятница | Сэн 3 мүн.

ЗЭЛЭ ТАТАНА

Репортаж

— Тракторно-таряан ажалай гурбан бригада ажахыдамнай бии,— гэжэ «Гигант» колхозой парткомой секретарь К. Д. Яковлев Бурхадын полевой стан ошохо замдаа хөөрэнэ.— Тэдэмнай, булта хамтын подрядта оронхой. Жэл бүри ажахытаяа хэлсээ баталжа, хамат ажалаа механизаторнууд өөһэдөө хэнэ. Урдань тарилгын гү, али хуряалгын эхилхэдэ, хүн зонийе бэдэрэзд гүйлдэгшэ һэмди. Мүнөө амар болошоо. Зүгөөр үсөөн гэшүүдтэй эдэ бригадануудые һайнаар хангаха гэжэ оролдонобди.

Бурхадын полевой стан хурэжэ ерэхэдэмнай, механизаторнууд үглөөнэйнгөө хоол баринхай, комбайнуудаа хуршэгэнүүлжэ, таряаландаа гарахаяа бэлдэжэ байба. Эндэ коммунист В. А. Бухтинай толгойлдог 3-дахи бригада апрелиин хахадһаа байрлажа, даажа абаһан 1500 гектар талмай хахалһан, тарихан, элдүүрилһэн байна. Ороохото ургамалнууд 600 гектар талмайда, тэды шэнээн газарта нэгэ жэлэй ногоон таригдажа, үлөөшэнь паар болгогдоһон юм. Эндэ бригадиртай уулзажа, хөөрэлдэбэбди.

— Бригадамнай подрядта ороһоор гурбан жэл үнгэрбэ,— гэжэ В. А. Бухтин хэлэнэ.— Тихэхэдэ нүхэдүүдни намайе бригадираар һунгаа һэн. Бэе бээ һайн мэдэхэ, дүршэлтэй механизаторнууд бригадада сугларанхай. Бүхы техникээ өөһэдөө заһабарилдагбди. Эндэнээл бүхы ажалаймнай шанар эхилнэ ха юм. Трактор, комбайнуудаа, тарилгын ба хуряалгын техникээ өөһэдөө һайн шанартайгаар заһабарилаад ажаллахада, найдамтай бшуу. Бидэ өөһэдын гагналгын аппарадтайби. Жэжэ-божо юмэнэй эбдэрхэдэ, өөһэдөө заһаад ажалланабди.

Мүнөө хуряалгын үедэ 7 хүн ажаллана. Бригадирһаа гадна комбайнернууд В. Г. Ануфриев, Н. Г. Тютрин худэлнэ. А. Е. Ипатов А. С. Тарасов хоёр штурвальщигууд. Харин жолоошон М. В. Лукашевич комбайнерай туһалагша юм. Эдэнэр 200 гектар талмайда ешмээн сэхэ хадажа хуряагаад мүнөө шэнээсэдэ ороонхой.

Энэ жэлэй хуряалгын худэлмэриин хэр зэргээр үнгэржэ байһан тухай, ургаса, хура бороо, шабар тухай бригадиртай хөөрэлдэхэ үедэмнай, партхомой секретарь ажахынгаа комбайнернуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй ябаса тухай хөөрэжэ үгэбэ. Ажахын түрүү комбайнернуудай тоодо А. Исаев, В. Ануфриев, И. Акулов ороонхой, тус тустаа 843, 654, 784 центнер ургаса хуряагаад ябана. Иигээд тэнгэримнай дахин бүрхэжэ, хура бороо ороохоь гэжэ огторгойн байдал шэнжэлэгшэд багсаамжална гэхэ мэтын шухала мэдээнүүдые партхомой секретарь механизаторнуудта хөөрэжэ үгэбэ.

Бурхадаһаа зүүлжээ гаража, И. Г. Акуловай хүтэлбэрилдэг бригадын отог хүрэтэр аяар гуша гаран километр ябабабди. Ажахын дэбисхэрэй өөрөөхи хубинь модолиг газарта оршоно. Тиимэһээ хабтайд гэһэн газарта таряалангынь зурына. Харгын зүүн хажууда зурыһан таряалан дээрэ гурбан комбайнай ябахые обёорбобди.

Эндэ КПСС-эй гэшүүн И. Г. Акуловай бригада ажаллана. Бригадна подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэн түс коллектив бүхыдөө 14 460 центнер таряа хуряаха хэлсээтэй. Бидэнэй ябаһан үдэр 2585 центнер ургаса хадагдажа, ороохоной тоогто оруулһан байба. Энээн түхай бригадын тоо бүридхэгшэ А. А. Тихонова хэлэжэ үгэхэдөө, Анатолий Исаевай, Иван Акуловай, Владимир Серебряковой, Иван Филипповэй эрхим шударгы ажалые тэмдэглээ һэн. Эдэнэр ешмээн сэхэ хадажа байһанаа үдын хоолой сагай болоходо, таряа зөөдэг автомашинаараа отогтоо ерэбэ. Бригадиртай хэдэн үгэ андалдабабди.

— Үглөөнэй наймаи часаа һуниин 1—2 час болотор ажаллана. Һуужа амарха саг байхагүй. Мүнөө ешмээнээ хуряажа дүүргэнтэбэбди. Ургасань муу. Хабар тарихадаа, һайн үрэһэ эрижэ ядаа һэмди. Хойшолонгынь гэхэдэ, мүнөө гектарай дүрбэн центнер ешмээн абабабди. Зүгөөр шэнээсэмнай һайн. Гектарай арбан табаар жэгдэрхэ ха. Иимэ наратай үдэрнүүдэй байбал, хорёод үдэр соо ажалаа дүүргэхэ хабди,— гэжэ И. Г. Акулов хэлэбэ. Тэдэнэр тогоошон А. К. Шитинагай шанаһан эдеэ хоол түргөөр барижа, таряаландаа бусаба.

Энэ бригадада партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Бригадир, тоо бүридхэгшэһөө гадна штурвальщик В. А. Гантимуров тус бүлэггэ ороно. Тоо бүридхэгшэ А. А. Тихонова агитаторай уялга дүүргэнэ. Коллектив соо эбтэй эетэй, үндэр бүтээсэтэ ажалай оршон байдалай тогтоһондо партийна бүлэгэй үүргэ өхэ.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ешмээн хуряагдана. 2. В. А. Бухтинай бригадын гэшүүд.

Авторай фото.

Загарайн район.

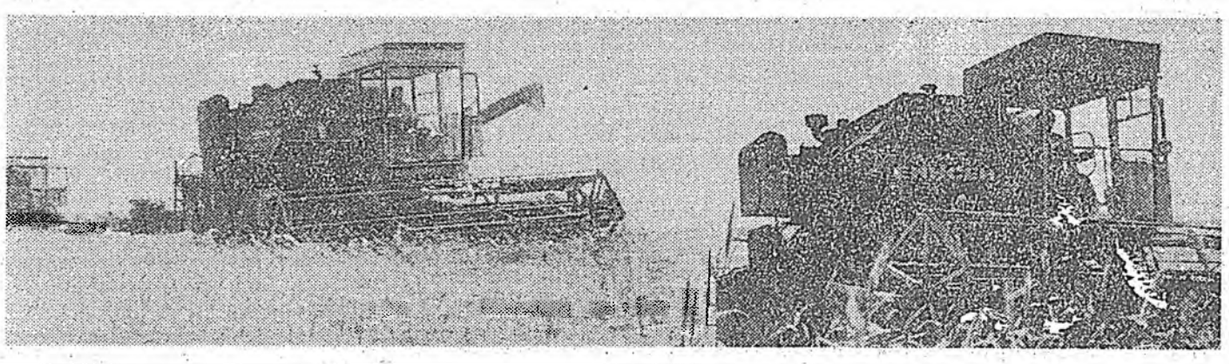

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

Э. ХОНЕККЕРОЙ МОСКВАДА ЕРЭЭД БАЙҺАН ТУХАЙ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байһан СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гурэнэй Советэй Туруулэгшэ Э. Хонеккертой сентябриин 28-да уулзаба.

Хоёр гурэнэй хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи харилсаанай юрэнхы байдалые үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, манай оронуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон аха дүү хоёр партийн политикын хэлбэришэгүй гол ёһонуудта үндэһэлнэ гэжэ үшөө дахин баталба.

Энэл үдэр хөөрэлдөөнүүд болобо. Совет талаһаа — М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Н. Н. Слюньков, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев; ГДР-эй талаһаа — Э. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Г. Миттаг хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байгаа.

СССР-эй ба ГДР-эй хоорондохи али бүхы харилсаае, тэрэниие хүргөөхэ хараа түсэбүүдые дэлгэрэнгыгээр зубшэн хэлсэбэ. Мүнөө үеын улас-хоорондын байдал тухай һанамжануудаа халан абалсаһан байгаа. Европын, дэлхэйн хүргэлтын бүхы гол шухала асуудалнуудаар хоёр ороной хараа бодолой нэгэн адли байһые хөөрэлдөөнүүд элирхэйлэн харуулба.

Э. Хонеккер, М. С. Горбачев СССР-эй ВДНХ-да нээгдэһэн «ГДР Москвада» гэһэн экспозициттай танилсаһан байгаа.

Нүхэд В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Н. И. Рыжков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, А. Н. Яковлев, В. И. Долгих, Ю. Д. Маслюков, Н. В. Талызин, О. Д. Бакланов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, И. В. Капитонов болон бусад тусхай тушаалтад выставкэ хараа.

Г. Миттаг, О. Фишер, мүн Э. Хонеккертой хамта ябаһан бусад тусхай тушаалтад выставкэдэ орожо хараба.

ГДР-эй арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүргэлтые, социальна политикын дэбжэлтые, экономическа үндэр өхэ ашаг үрэтэй техническэ үрэ дүнгүүдые туйлаха хүсэл эрмэлзэлые харуулһан таһагуудтай экспозициннуудые хараһан байгаа. Эрдэм, техникын хүргэлтын хараа шэглэлнүүдые выставкэ тодо курсаар харуулна. Олохон экспонадуудынь СССР-эй болон ГДР-эй ажалша коллективүүдэй, эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэдэй, худэлмэришэдэй харилсаа холбооной үрэ дүн болоно.

• • •

Айлшанай хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнэһөө сайлалга Кремль соо эмхидхэгдээ. Совет хүтэлбэрилэгшэд болон Э. Хонеккертой хамта ябаһан тусхай тушаалтад тэрээндэ хабаадаба.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн сайлалга дээрэ нүхэд М. С. Горбачев, Э. Хонеккер үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд альга ташалгаар угтагдаһан байгаа.

• • •

Э. Хонеккер В. И. Ленинэй Мавзолейдэ хүрэжэ, венок табяа. Кремлиин ханын дэргэдэхи Танигдаагүй сэрэгшын хүүр дээрэ мүн лэ венок табигдаба.

(ТАСС).

«КОСМОС-1900» ХЭМЭЛ ОДОН ТУХАЙ

ТАСС-ай мэдээсэл

Океан далайн нюруугай хойноһоо адаглан шэнжэлхэ зорилгоор 1987 оной декабриин 12-то Советскэ Союзһаа замбуулинда табигдаһан «Космос-1900» хэмэл одонтой радио холбоон таһалдаа гээд мэдээсэгдээ һэн. Хэмэл одон дээрэ ядерна элшэ хүсэнэй түхеэрэлгэ бии юм.

Мүнөө үедэ хэмэл одон хараалагдаһан замаар ниидэлгээ үргэлжэлүүлнээр. Тэрэнэй гол түхеэрэлгэнүүд, тэрэ тоодо элшэ хүсөөр хангалгын түхеэрэлгэ һаадгүй һайнаар худэлнэ. 1988 оной сентябриин 22-то хэмэл одоной параметрнүүд ниимэ байба. Газарай нюрууһаа эгээл саада захань — 214 километр, эгээл наада захань 193 километр.

«Космос-1900» хэмэл одон дээрэ радиациин аюулгүй байдалые хангаха түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Амгалан зорилгоор замбуулинай дайдые хэрэглэхэ талаар ООН-ой комитедэй заабаринуудтай энэнь зохилдоно.

1988 оной октябриин 4-һөө 8 болотөр хэмэл одон үдэн агаар руу орохо гээд багсаагдана. Хэмэл одоной ниидэлгээ үргэлжэлүүлжэ байхада, тэрэнэй хэзээ, хэдыдэ үдэн агаарта орохые лаб тодорхойлхын аргагүй. Советскэ Союзай тусхай албанууд хэмэл одоной хойноһоо нариндаг адаглаһан зандаа. «Космос-1900» хэмэл одоной ниидэлгэ тухай хуулита мэдээнүүд ООН-до болон МАГАТЭ-дэ эльгээгдэнхэй. Хэмэл одоной ниидэлгэ тухай мэдээсэл хэгдэжэ байха.

ЕСЕНИНЭЙ НЮТАГТА

РЯЗАНЬ, (ТАСС). Россин Федерациин уран зохёолой үдэрнүүд сентябриин 28-да Рязанска областьдо эхилбэ. Ю. Бондарев, В. Распутин, П. Проскурин болон бусад мэдээжэ прозаигууд, поэдүүд, элитэ өхэ шүүмжэлэгшэд, философууд, социологууд эдэ үдэрнүүдтэ хабаадана.

Энэ неделиин дүүрэтэр үргэлжэлхэ һайндэрэй программада уран зохёолой үдэшэ, «түхэреэн столнууд», хото, хүдөөгэй ажалша коллективүүдтэй зохёохы уулзалгануудые оруулагдана. Тиихэдэ «Хубилган шэнэдхэлгын жэлнүүдтэ манай соёл ба уран зохёол» гэһэн темээр РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной секретариадай нүүдэл заседани эндэ үнгэрэгдэхэ байна.

Поздэй түрэнөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэлэй үргэнөөр хэгдэжэ байһан Константиново тосхондо — Сергей Есенинэй эхэ нютагта үнгэрэгдэнэн уянгата шүлэгэй өхэ һайндөөр уран зохёолой үдэрнүүд түгэсэхэ юм.

ҮНЖАГАЙРХАДА АЮУЛТАЙ

Байгша ондо сагай уларилай таарамжагүй байһанһаа улемжалан ургаса хуряаха харюусалгата хаһамнай урдынхиһаа хожомдожо эхилбэшье, мүнөө түргэндөө оронхой. Буряадай Статистикын республиканска управлениин суглуулжа согсолһон тоо, мэдээнүүдые ээргэсүүлэн харахада, районуудай колхоз, совхозуудай, худөө ажахын бусад предприятинуудай таряашад, хартаабхашад ургаса хуряалгаяа эршэмтэйгээр ябуулаа. Гэбэшье эндэ һанаагаа амарха үндэһэн үгы. Мүнөө намарай сентябрь һара эсэстээ ойртожо, саһанай орохо хаһа улам ойртобо ха юм.

Энэ жэлэй сентябриин 26-най байдалаар республика доторнай хуряагдаха таряан, малтагдаха хартаабха, хахалагдаха намарай паар нилээд өхэ бии байна. Эдэ үдэрнүүдтэ поли дээрэхи бүхы худэлмэрөө эршэмтэйгээр түргэдхэхэ гээшэ түрүүшын зорилго болоно.

Байгша ондо Зэдын таряашад урагшатай. Тус районой зарим ажахынуудта ургаса хуряалгань дүүрэнтэжэ байна. Эндэ илангаяа Борьёогой совхозой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд гүрэндэ таряа тушаалгаяа түлэг дундаа үргэлжэлүүлһээр.

Энэ жэлдэ Кабанскын районой ажахынуудта ороохото ургамалнуудай баян ургаса абтажа байна. Тусхайлбал, Творогой, Кабанскын шубуунай фабрикын ургаса ургуулагшад гектарай дунда зэргээр 20—21,7 центнер ороохо суглуулна. Дурсагдагша районой механизаторнууд таряагаа амяарлан хуряахадаа, хатаһан баалнуудаа үни хэбтүүлэнгүй суглуулжа сохино гэхэ гү, али бүхы худэлмэринь эршэмтэйгээр ябуулагдана.

Байгша ондо хартаабхын ургаса гээлтэ хоролтогүйгөөр малтажа абаха хэрэгтэ олон ажахы анхаралаа хандуулаа. Тиимэһээ Ивалгын, Тарбагатайн, Загарайн, Хойто-Байгалай районуудай колхоз, совхозууд хартаабха малтаха худэлмэрөө унжагайруулангүй ябуулһан байха юм. Тиин гэһээ Зэдын, Хурамхаанай, Хяагтын, Хэжэнгын районуудта малтагдаагүй хартаабха өхэ байһаар. Мүн ороохото ургамалнуудай ургаса хуряаха худэлмэрөө унжагайруулжа байһан Хэжэнгын, Загарайн, Яруунын, Хурамхаанай районуудай ажахынуудта шахардуу байдал ушаранхай.

Овощ хуряаха талаар гээгдэлдэ ороошод бии. Энэ хаһаяа унжагайруулхада аюултай. Ойрын үдэрнүүдтэ ургуулһанаа сүм хуряажа, бэлэдхэлэй пунктда тушаагаагүй һаа, горитойхоноор хохидолдо ороожо магадгүй болонхой.

Намарай паар хахалжа бэлдэхэ худэлмэри олон райондо хангалтагүй ябуулагдана. Хүйтэнэй эхилхэһээ урид намарай паар өхээр хахалжа бэлдэхэ эрилтэ шангаар табигдана.

Мүнөө республикымнай ажахынуудта олон шухала худэлмэри зэргэшэнхэй. Эдэнэй дундаһаа ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха гээшэ зайлуулашагүй хэрэг ха юм.

РЕСПУБЛИКЫН РАЙОНУУДТА ОРООҺО ТАРЯА, ХАРТААБХА ХУРЯАХА ХУДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

1988 ОНОЙ СЕНТЯБРИИН 26-НАЙ МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Районууд	Ороохото ургамалнууд		Хартаабха
	сабшагдаһаниинь	сохигдоһониинь	
Баргажанай	38	60	44
Баунтын	—	—	11
Бэшүүрэй	58	79	67
Зэдын	78	74	54
Яруунын	25	50	64
Загарайн	39	78	88
Захааминай	69	67	79
Ивалгын	54	67	94
Кабанскын	57	61	78
Хэжэнгын	43	64	25
Хурамхаанай	20	37	41
Хяагтын	63	83	48
Мухар-Шэбэрэй	60	52	77
Прибайкалиин	64	88	66
Хойто-Байгалай	71	100	98
Сэлэнгын	66	47	76
Тарбагатайн	52	90	94
Тункэнэй	66	60	80
Хориин	53	55	68
Республика бүхыдөө	55	67	73

...ГЭ ҺАНАЛТАЙГААР ДЭБЖҮҮЛБЭ

...Тугай орден-...форман-молибде-...Соёлой ор-...лэшэ хүн зон...ыра. Ушарынь ...АССР-эй Зэ-...865-дахи ок-...эй Верховно ...аада кандида-...ледай, коллек-...болоо ха юм. ...тажа ядатараа ...рда профко-...Н. И. Михай-...ма нэгэдэһэн-...ислис Ажалай Герой Александр Филиппович Вагановта үгэ үгэбэ.

А. Ф. Ваганов үгэ хэлэхэдээ, Буряадай АССР-эй Зэдын һунгуулиин 865-дахи округһоо РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ гэжэ суглараад байһамнай һайн һайхан гэшэл даа. Республикынгаа Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Сергей Николаевич Булдаевые дэбжүүлхэ дурадхал намда байна. Тэрэ депутадта кандидадаар дэбжүүлжэ байһан хүнэйнгөө намтар тухай суглараагшадта хөөрэжэ үгөө.

Нүхэр А. Ф. Вагановай дурадхалые дэмжэжэ, табан хүн үгэ хэлээ. Тэдэнэй дунда тус комбинадай директор, СССР-эй Верховно Советэй депутат М. И. Семенов Сергей Николаевич Булдаевай кандидатурые һайшаан дэмжэхэ зуураа, депутадай ажал ябуулгын хэр эрхэ түлөөлэлгынь үргэдэһэн тушаа тогтоһон байна.

Барилгын материалнуудай цехэй бригадир А. П. Александров дэбжүүлэгдэһэн кандидатурые һайшаагаа.

Комбинадай Түбэй электротехническэ лабораторийн начальник Евгений Акимович Гаврилин РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадай этигэмжэтэ ноуураар һунгагдаа.

Суглаанда хабаадагшад Зэдын һунгуулиин 865-дахи округһоо РСФСР-эй Верховно Советэй депутадта кандидаадаар нүхэр С. Н. Булдаевай һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхыень гүйһан телеграмма республикынгаа Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын нэрэ дээрэ эльгээбэ.

Н. ШАБАЕВ,
мэдээй корр.

ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ СЕССИ

Улаан-Удын городской Советэй ээлжээтэ долоодохи сесси боложо, «Хотын социальна хүргэлтын түсэбэй дүүргэлгэ, Улаан-Удэ хотын архитектурна түхэл шэнжын болон барилгын шанар улам һайжаруулга хангаха талаар ябуулдаг эмхидхэлэйнгээ худэлмэри тухай депутадууд — «Бурятгражданпроект» институдай директор Э. М. Содномов, «Жилгражданстрой» трестые эрхилэгшэ А. Ф. Абрамов гэгшэдэй тоосоон» гэһэн асуудал үзэмжэдэнь табигдаһан байна. Тус асуудалаар нэмэлтэ элидхэл городской Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. Л. Думнов хэбэ.

Улаан-Удэ хотын ахамад архитектор П. Г. Зильберман, «Улан-Удэтрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын шулуушан А. Л. Жамьянов, прибор бүтээлгын нэгэдэлэй генеральна директор В. П. Брындин, хилээмэнэй болон макароной промышленностиин управлениин начальник Б. Б. Цыденов, арадай депутадуудай Советскэ районой Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Е. М. Егоров, СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Буряадай эрдэмэй түбэй президиумэй түрүүлэгшэ Н. Л. Добрецов гэгшэд тоосоонуудые болон нэмэлтэ элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалараа сесси зохихо тогтоол баталан абаа.

«Хоридохи зарлалай городской Советэй депутадуудта һунгагшадай үгэһэн захяануудые дүүргэлгын ябаса тухай», «Табадахи болон долоодохи сессинүүдэй хоорондо городской Советэй гүйсэдкомой ябуулһан худэлмэри тухай», «Хоридохи зарлалай городской Советэй табадахи сесси дээрэ хэлэгдэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудай болон дурадхалнуудай хэр зэргээр бодото ажабайдалда бэелүүлэгдэжэ байһан тухай» мэдээсэлнүүдые горсоведэй гүйсэдкомой секретарь И. А. Портнягин хэжэ, эдэ асуудалнуудаар шиидхэбэринүүд абтаһан байха юм.

Сесси дээрэ эмхидхэлэй асуудалнууд харагдаа.

Сессиин худэлмэридэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Е. А. Тарасюк хабаадалсажа, үгэ хэлэһэн байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ТООСООН БА ҺҮНГАЛТА

ДАХИНАА ҺҮНГАГДАБА

Хойто-Байгалай районой «Победа» колхозой гэшүүд загаһа, хаб загаһа олзоборилхо, ан үсхэбэрилхэ, аргай арһаар хубсаһа хунар оёхо тон харюусалгатай ажал хэдэг юм. Энэ ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй оёһон хубсаһа хунар Улаан-Үдэ, Шэтэ, Эрхүү хотонуудай магазинууд соо хаража болохоор. Эдэнэй олзоборилһон омоли, хадари, сурхай, алгана болон бусад загаһан мүн лэ худалдаа наймаанда эльгээгдэжэ, ажалшадай һайшаал, магтаалда хүртэдэг.

«Победа» колхозой коллектив ехэ коллектив бэшэшье һаа, Эдеэ хоолой программа бэлүүлэлсэжэ, энэ харюусалгатай шухала хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулалсана. Эдэнэр бага гаргашатайгаар, ехээр, һайн шанартай продукци гаргаха гэжэ яһалал оролдодог гэшэ ааб даа.

Мүнөө хаа хаанагүй хубилган шэнэдхэлгын бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ тус ажахын коллектив бүхы хүдэлмэриеэ хубилгажа, зарим тэды һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Энээндэ коммунистнуудай үзүүлһэн нүлөөн бага бэшэ. Урдань тус колхоз даабарияа дүүргэдэгүй, ехэ гээгдэлдэ орохон коллективүүдэй нэгэниинь гэжэ тоологдодог байгаа.

Колхозой коммунистнууд, комсомолшуудд гээтдэлһээ гаралсажа, тэдээнтээ суг ажалладаг, үбһэ бэлэдхэлсэдэг, силос даралсадаг, ямаршье ажалда илгаагүй хабаадалсажа ябадаг мүнөө үеын хүтэлбэрилэгшын заншалтай хүн.

Тэбэшье коммунист Ю. Ф. Платонов залуушуултай хүдэлхэ, тэдэнииие хүмүүжүүлхэ ёһотой хүн аад, энэ даабарияа дүүргэнэгүй. Залуушуултай ябуулагдаха хүдэлмэри һула, ниитын хэрэгүүдтэ тэдэнэр дурата дурагүйгөөр, хашанаар хабаадалсана. Ю. Ф. Платонов энэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, бэлигээ зорюулха ёһотой. Юуб гэхэдэ, залуушуул бидэнэй ерэздүйн халаан гэшэ. Ямараар эдээнииие бидэ хүмүүжүүлнэбибди, энээнһээ ехэ юумэ дулдыдаха гэжэ һаяшаг үнгэргэгдэнэн «Победа» колхозой тоосоото һунгалтын партийна суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, парторганизациин секретарь А. В. Серых онсо тэмдэглэбэ.

— Коммунист Н. И. Боярченко ехэ эдэбхи үүсхэл гарганагүй. Тэрэ колхозой хиналтын бүлэгые толгойлдог аад, биратай хүдэлмэри ябуулнагүй. Колхозой мэргэжэлтэд ямараар хүдэлнэб, ямар дутагдалнуудые гарганаб? Хайшан гэзэ энэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэйб? Эдэ асуудалнуудаар коммунист Н. И. Боярченко тоосоото үе соо юушье хэзэгүй байха юм. Саашадаа нигэжэ хүдэлжэ огто болохогүй. Коммунист өөрынгөө үзлэг болон хэрюусалгаяа жэншэдгүй гэшэ ааб даа. Комсомолшуудд коммунистнуудай ёһотой туһалагшад байха зэргэтэй. Үнэн дээрээ юун болоноб? Комсомолшуудай дунда ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг зон олон. Эдээнииие загаһа олзоборилхо хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала. Комсомолой эхин организациин секретарь Алексей Стрекалов хүдэлмэриеэ һулаар ябуулна. Залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын, ойлгуулламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулха хэрэгтэй. Эндэ бидэ коммунистнууд эдэбхи үүсхэл гаргаха, эрилтээ шангадхаха ёһотойбди гээд хэлэгдээ.

«Победа» колхозой партийна эхин организаци 30 коммунистһаа, партийн гэшүүндэ нэгэ кандидадһаа бүридэнэ. Эдэнэр партийн XXVII съездын, Бүхсоюзна XIX партийна конференциин шиидхэбэринуудые бэелүүлхэ талаар эдэбхитэй ажал ябуулга эрхилнэ, олониитын хэрэгтэ хабаадалсана. Тиигэбэ ябашье коммунистнуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл үзэгдэнэ.

Арендиэ, бүлын подрядай гурим үшөөл хэрэглэгдэнэгүй. Колхозой правлени, партийна организаци энэ дутагдалые ойрын лэ сагта усадхаха ёһотой гэжэ коммунистнууд Н. Тарасов, Н. Боярченко болон бусад элидхэл тушаа үгэ хэлэхдээ мэдүүлбэ.

Колхозой правлениин гэшүүд һара бүри суглаа үнгэргэдэг. Ямар шиидхэбэри эдэ суглаанууд дээрэ абтадаг гэшэб? Энээн тухай колхозой гэшүүдтэ хэншье дуулгадагүй. Эдэ суглаануудай шиидхэбэринуудые олондо мэдээсэжэ байха орган бии болгохо шухала гэжэ Н. Ф. Бизикин, М. А. Николаева гэгшэд мэдүүлбэ.

«Победа» колхозой партийна эхин организациин торсоото һунгалтын суглаан Байкальское посёлогой ажалшадай хабаадалгатайгаар болобо. Партийн гэшүүд бэшэ Л. С. Сташева, М. А. Николаева болон бусад энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, һонирхолтой һанамжа дурадхалнуудые оруулаа. Байкальское посёлогой шэнжэ шарайе бүри гоё һайхан болгохо, айл бүхэнииие байратай болгохо хэрэгтэ коммунистнууд ехэ хубитаяа оруулха ёһотой гэжэ тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлбэ. Партийна, экономическа һуралсал үшөөл һонигүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Эдэ һуралсалые һайжаруулха хэрэгтэ коммунистнар Ю. Ф. Платонов, А. В. Серых гэгшэд илангаяа ехэ эдэбхи үүсхэл гаргаха, эрилтээ шангадхаха ёһотой гэһэн шиидхэбэри абтаба. Коммунист А. В. Серых ехэ шүүмжэлэлдэ ороо. Гэбэшье коммунистнууд тэрэниие «Победа» колхозой партийна эхин организациин секретарияар дахинаа һунгаба. А. В. Серыхэй хүдэлмэриеэ эдэбхижүүлхэ, дутагдалнуудаа усадхаха байһандань этигэхээр.

К. ЖАМЬЯНОВ,
манай корр.

АПК: ажалай эмхидхэл ба экономико

ХУБИЛГАХАЛ ХЭРЭГТЭЙ БОЛОО

Зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэй, мүн жиирэй хүдэлмэрилэгшэдтэйшье үүлзахадаа, ямар шэнэ хубилалта болоноб, хубилган шэнэдхэлгые хэр бэелүүлнэт гэжэ һонирхоходо, гол түлэб ниимэрхүүгээр харюусадаг:

— Юуншье тиитэрээ хубилаадхиаб даа. Хүдэлдэгөөрөөл хүдэлнэбди. Хамтын подряд, мүн бага зэргэ арендиэ, гэр бүлын подряд нэбтэрүүлнэбди. Ажахын гүйсэд тоосоондо ороохо һанаатайбди...

Иигээд ерэхэдээ хубилган шэнэдхэлгын хүдэлөөн, тэрэнэй шэнэ һэбшээн бүхы дээрээ үшөөл тиимэ ехээр, һанаһанда хүрэмөөр дэлгэрээгүй байна гэхэдэ алдуугүй. КПССэй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Красноярска хизаарай ажалшадтай үүлзахадаа, энээн тухай үшөө дахин онсолон зааһан байна.

Тоэд юрын ажахыда хубилган шэнэдхэлгые хайшан гээд бэелүүлхэ, юу хэхэ ёһотой болоноб?

Эгээл ниимэ асуудал манай ажахын коллективэй үрдэ эгсэ табигдаһан юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, хоёр-гурбан жэлэй саана «Никольский» совхоз гол түлэб спиртын заводһоо гараһан шэнгэн бүрдуугаар, ёһотойл миинтэ тэжээлээр, үхэрнүүдые шахан таргалуулжа, гаргаша багатайгаар ехэ мяха абадаг, худалдадаг, ашаг олзошье һайса оруулдаг байһан. Эрхим үрэ дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө совхоз нэгэнтэ бэшэ үндэр маг таал, шандашье хүртөө. Худалмэришэднай һайн салин түлөөнэ, үрмашуулгашье абадаг һэн.

Архидалга болон алкогодизмтай тэмцэхэ хүдэлөөн соо спиртын заводой хаагдахадэ, үнөөхи голой үһан шэнгээр урдаг ерэжэ байдаг бүрдуугай дуулашахада, манай ажахыда түрүүшэгэ бэрхэтэй байдаг тохёолдоо. Малаа гаргаад бэлшээхэ гү, али үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ сабшалан, таряалангай газар манда байгаагүй ха юм. Олон жэлдэ бидэ ондоо тээгүүр үбһэ, һолоомо бэлэдхэжэ, зөөжэ, малаа холлуулдаг байгаа бшуубди.

Иимэ байдалай тохёолдохоодо саашаа хайшан гэжэ хүдэлхэ гээшэб? Али үхэр малые районой колхоз, совхозуудта һөргэнь хубаажа үгэхэ, ажахые үгы болгохо гээшэ гү гэһэн асуудалнуудшье гараа. Тоэд нэгэ дорё 2—3 мянган үхэр хаагаад шахадаг байрнуудые хоёноор байлгаха, олон жэлдэ эндэ хүдэлжэ байһан эндэхи хүн зониие ажалгүй болгохо эрхэ манда хэн үгэхэб! Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ, илангаяа хүн зониие мяханай эүйлнүүдээр хангаха зорилгоһоо бидэниие хэншье сүлөөлхэгүй ха юм.

Юрэдөөл, ажабайдал, шэнэ сагай эрилтэ үрдамнай орёохон асуудалнуудые табяа, ухаан бодолоо һайсахан гүйлгэхэ, шэнэ гуримаар ажалаа эмхидхэхыемнай баадхана. КПСС-эй Тарбагатайн райком, райгүйсэдком, РАПО болон манай хамжаанда ородог ажахынуудтай хамта совхозой үйлэдбэриие шэнэдхэн хубилгаха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ эхилээбди.

Нэн түрүүн жэжэ үхэрнүүдые тургэн томо болгохо, шахан таргалуулха бүхы технологиие, тэжээлэйнь рационниие эрид хубилгаха шухала болоо. Илангаяа үхэр малай харгуһанай гаргашануудые хороохо, малшад-операторнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэн тула байрануд соохиие шэнэдхэн хубилгажа, гол хүдэлмэриие оньһорруулха шухала болоо.

Урдань манай малшад сэргоор, ерэһэн бүрдуугые хоёроонуд соогуур адхажа үгөөд, дээрэлээнь бага зэргэ һолоомо, үбһэ хаяад лэ байдаг байгаа бшуу. Ехэнхи ажал оньһорруулагдаагүй байһан. Тиимэһээ хоёр байра соохи 600 гаран үхэрые аяар 6 хүн эдеэлүүлдэг, харууһалдаг һэн. Мүнөө олонхи байрануд соо үбһэ тэжээл оруулжа, хубаарилжа үгэхэ, шэбхэ сэбэрлэхэ, малай байра дээрээ уһалха оньһон түхеэрэлгэнүүд, шэнэ хоёоо, кормушканууд тодхогдожо, хоёр байрын 700 шахуу үхэрые 4 хүн харууһалдаг болоо. Тиигэжэ ажахыда малшад-операторнуудай тоо нилээд үсөөлэгдөө.

Хоёрдохёор, малайнгаа тэжээлэй рациониие ондоо болгообди. Урдань байһан спиртын заводой орондо эндэмнай белок болон витаминтай тэжээл буйлуулан гаргадаг завод бии болгооо. Шахамал үхэр бүхэндэ 10 килограмм тиимэ тэжээл эдюулэгдэнэ. Малдаа өөһэдынгөө хүсөөр тэжээл бэлэдхэхэ сабшалан, таряалангай газартай болоообди. Энэ жэлдэ районой ажахынуудһаа абаһан 428 гектар таряалан дээрээ донник, мүн горох — обёос холижо таряад, ногоон ургасаарнь 4000 үлүүтэй тонно сенаж, силос дараабди. Энээнһээ гадна 1800 тонно ороһото-сенаж бэлэдхэгдээ.

Хэнэйшье мэдэһээр ондоо тээһээ зөөһэндэ орходоо өөһэдынь бэлэдхэһэн тэжээл хэзээшье арьбан, шэмэтэй һайн, гаргаша багатайшье байхань элитэ. Саашадаа манай кооперацида ородог, малаа шахуулан таргалуулхаар үгэдаг ажахынуудта таряа, һолоомо манда үгэхэ зэргэтэй.

Эдэ бүгэдын ашаар ерэхэ үбэл-хабарай үедэ шахамал үхэрнүүдые тэжээлэй хүсэд рационоор эдеэлүүлжэ, шэгнүүрыень һайса нэмээхэ, таргалуулха арга бии болоной.

Шэнэ гуримаар хүдэлдэг болоһонһоо хойшо ажахын гол үйлэдбэридэ ямар үрэ дүнгүүд үйлагданаб гэһэн асуудал гарана.

Байгша оной юһэн һарада 7550 центнер мяха тушааха түсэбтэй һаа, жэлэй эхиннээ хойшо 8500 центнер мяха тушаагаад, түсэбөө 150 процент дүүргээбди. Энэ үе соо бүхыдэнь 3150 центнер нэмэлтэ шэгнүүр абаха түсэбтэй һаа, тэрэмнай 3350 центнертэ хүргэдөө. Ондоогоор хэлэбэл, жэлэй эхиннээ хойшо үхэр бүхэнэй шэгнүүр сүүдхэдэ дунда эргээр 605 граммаар нэмэгдээ.

Манай түрүү малшад бүришье һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Ахалагша малшан Г. А. Поремчук, тэрэнэй туһалагша В. И. Кушнарев гэгшэд 341 үхэр шахан таргалуулхадаа, жэлэй эхиннээ хойшо тэдэнэйнгээ шэгнүүрые бүхыдэнь 318 центнерээр ехэ болгохо ёһотой һаа, тэрэниие 438 центнертэ хүргөө. Үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 705 граммаар, август, сентябрьда—950 граммаар дээшэлүүлнэн байна. Энэ звеногойхид подрядай гуримаар хүдэлжэ, алдаб үлүү гаргаша хэнэгүй, үбһэ тэжээлэй килограмм бүхэниие ашаг тайгаар гаргашалхые ороолдожо, малай шэгнүүрые нэмээһэнэй, центнер бүхэндэ 225 түхэриг тэжээлэй, ажалай гаргаша хэхэ байһан һаа, тэрэниие 167,8 түхэриг хүрэтэр доошолуулжа шадаа. Гаңсахан элдэб гаргашануудые хороохоной, алмалта хэһэнэйнгээ түлөө тэдэнэр 760 түхэриг абаа.

Тэрэшэлэн дүршэлтэй малшад-операторнууд Ю. С. Курикалов, Н. Ф. Сафронова, Е. Ф. Аносова, О. Р. Гармаева болон бусад баһал муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана.

Малай бай хеэрэлгэнүүд хоһоной, ехэ һожоруулһан дынхида оролон үхэр харууһанайн роохо аргаг эхиннээ хоёр таһан мяханай өөрынг ёһоор 231 т үнэндее 210 Тиигэжэ сон 347 мянган олзо оруулл ман һарада ган түхэриг

Гэхэтэй хүсэд хэрэгт малшадай мүнөө солоомжонуудта асуудалнуудые үшөөл олоо малнуудаа ёһотой бо тэйгээр, эр шаадаг бол нагүйбди. Э мүн сентябр шаагдаһан гаргаа нууртэй бай бага гээшэ килограмм 400 килограмм

Хэрбээ ажахынуудай хашарагуулаг мал шахалт гүй бага бо нууртэй үхэр шаагдаха һ тайн районо зууд түсэбт һаа туг түс маар бага, килограмм нуудые ма

Ажахынуу мүнөө бид гол түлэб ёһотой бол зарайгаа дээшэлүүлхэ ехэ болгох ди. Тиимэ үргэлжэ бригада эм ниие дурш П. П. Анос Эдэнэр тар бүри 15 м һэн шэбхэ жүүлгэтэй гаха, тараа

Тиигэжэ гаа услов 24—25 цен ницын хэм лос болон сэлдэг болг набди. Уш манайда бу бэн сагта дажа эдеэ

Совхозой подрядай дэнхэй. М шэгнүүрые ган, томо бинадта гээр ходо даг гурим возрастаю лай гол б түлөөһэ хамал үхэр рые сүүд доошо бэш центнер б 77 мүнгэн рэниие 1000 грам дэнь, нэмэ нер бүхэ түхэриг х юм.

Ажалай табиха, үй гиие хуби зонойнгоо һайн болго далнуудые баһал бага дүүлнабди ратай нэг лалгаде о дээрээ м товар худ магазин б худалмэри ха таһалга гахай комплексг дэй байн байнабди.

Иимэл нэдхэлгые жэ байна хамууд.

Тэрэ «Никол

ажахын а

АЖАЛЛАХА ЭРХЭ БАЙДАЛЫЕНЬ ҺАЙЖАРУУЛХА

Тарбагатайн кондитерска фабрикын директор П. К. Поломошныхтой байгша оной хабар танилсаа һэмди. Предприятийн хүтэлбэрилэгшэд кондиторнуудай ажаллаха, ажаһууха эрхэ байдалые һайжаруулха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулна гэжэ тэрэнэй хөөрөөнһөө ойлгохоор һэн. Мүнөө фабрикын цехүүд һэльбэн шэнэлэгдээ, шэнэ столово, медпункт бариглажа, ашаглалгада тушаагдаа. Хоёр бүлын байха байрын гэр энэ зун барижа үүргэхээр хараалһан байгаа. Предприятиин хүдэлмэрилэгшэдтэ шэнэ гэрэй түлхюурнүүд эндэ һаяхана барюулагдаба.

— Хүдэлмэришэдэй ажаллаха, ажаһууха эрхэ байдалые һайжаруулхада гүрэнэй түсэб урагшатай дүүргэгдэнэ. Продукци үйлэдбэрилэн гаргаха байгша оной найман һарын түсэб 117 процент дүүргэгдээ. Т. Макаенкова, А. Бурдуковская, М. Давыдова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд предприяти дотор дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ эрхимлэнэ,— гэжэ Павел Ксенофонтович Поломошныхэ хэлэнэ.

Тэбэшье предприятиин коллектив бүри үндэр дүнгүүдые туйлаха аргатай. Энээнэй тула шэнэ тухеэрэлгэнүүдые тодхохо хэрэгтэй юм. Бар хүсөөр хэгдэдэг худалмэри оньһорруулхын тула конфетэ хэдэг автомат лини тодхохо шухала. Мүн түүхэй эдеэр нэгэ жэгдэ бэшээр ханагдана. Илангаяа саахар ехээр дуталдана. Тиигэбэшье арга боломожонуудаа элсүүлэн түсэбтэ даабарияа дүүргэнэ. Ууралаар дутуу ханагдаһанһаа боложо, эндэхи тухеэрэлгэнүүд дүүрэн хүсэндөө ашаглагдадагүй һэн. Фабрикын котельнэ капитальнаар заһабарилжа, шэнэ хоёр котел худэлгэгдэжэ эхилээ. Үйлэдбэриин бусад объектнүүд бариглана. Хирпписэ, шифер болон барилгын бусад материалнуудыг дуталдажа, эдэ объектнүүдэй бариглга үнжагайрна.

— Манай гол бэрхэшээл гэхэдэ, кадрнууд олоор дуталдана. Энэ асуудалые зөөлөөр шиидхэхэ зорилготойгоор техническэ мэргэжэлэй 36-дахи училищида нэгэ бүлэг басагадые һургажа эхилээбди. Һургуулиин һурагшад зунай амаралтын үедэ эндэ худалдэг. Саашадаа тэдэнэр эндэмнай ажаллажа болохо,— гэжэ П. К. Поломошныхэ хөөрэнэ.

Олон янзын конфетэ гаргаха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулагдана. Районой нэгэ ажахытай хэлсээ баталжа, зүгын тоно абадаг болохонь. Тиигэжэ «Медовые» гэжэ конфетэ гаргажа эхилхэ юм.

Б. НИМАЕВ.

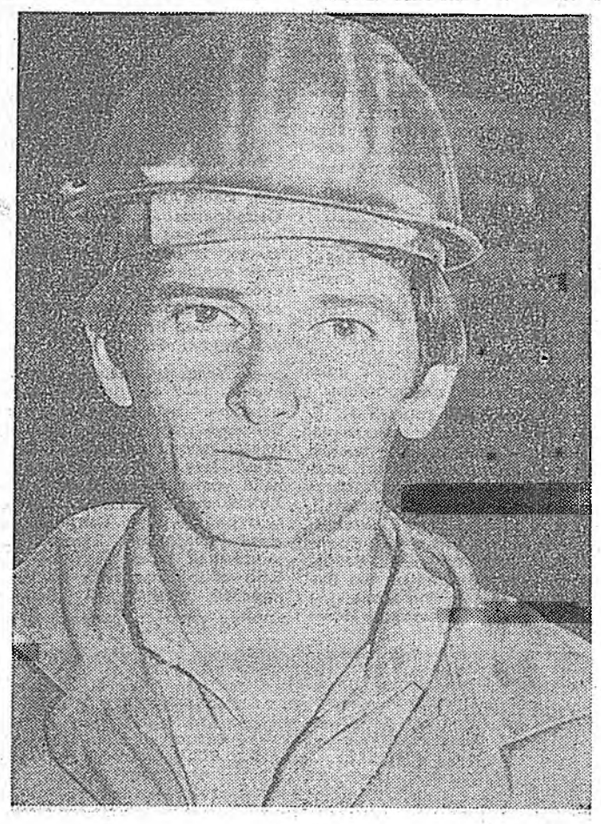

ТҮРҮҮ ХАЛААНДА

Тимлюйн цементын заводой коммунис ажалай коллектив байгша оной эхиннээ өөһэдөө өөһэдынгөө мүнгэ зөөреэр хангаха, ажахын гүйсэд тоосооной гуримаар ажаллажа байна. Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалда ороходоо предприятиин коллектив һайн шанартай продукци ехээр гаргаха, ашаг олзо абаха гэжэ оролдодог болоо.

Клинкер үйлэдбэрилэн гаргадаг цех заводой гол цехүүдэй нэгэн юм. Тус цехтэ эрьелдэдэг 3 пеэшэн ашаглагдана. Часай туршада 25 тонно клинкер эдэ пешэнүүд соо үйлэдбэрилэн гаргагдана. Мастер С. П. Арефьевэй хүтэлбэрилдэг халаанай коллектив клинкер ехээр үйлэдбэрилжэ завод дотор дэлгэрһэн социалис мурысөөндэ эрхимлэнэ. Үсөөн хүнэй хабаадалгатайгаар ажаллабашье, тэдэнэр түсэбтэ даабарияа амжалтатай дүүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн һарада 13 375 тонно клинкер үйлэдбэрилхэ түсэбтэй аад, үнэн дээрээ 13760 тоннодо хүргэһэн байна. Тиигэжэ ажалай бүтээсын талаар даабарияа 126,6 процент дүүргэжэ шадаа бшуу. Энэ халаанда дээдэ гарай мэргэжэлтэд хүдэлдэг юм. Ехэнхинь олон жэлэй туршада эндэ ажаллажа, баян дүй дүршэлтэй болоһой. Тэдэнэр залуушуулые һүргана.

— Халаанай коллектив Сергей Павлович Арефьевые мастераар һүнгаа,— гэжэ заводой ахалагша инженер-технолог Н. Н. Филиппова хэлэнэ. —Нүүрһэнэй тээрмэнүүдэй машинистээр тэрэ эндэ хүдэлжэ эхилээ һэн. Эндэ ажаллаха үедөө техникум дүүргэһэн байна. Аха дүү вьетнам орондо цементын заводто гурбан жэлэй туршада хүдэлөө. Тэндэнэ ерэһээр мастераар ажаллана. Хүтэлбэрилдэг халаанайнь коллектив даабарияа үлүүлэн дүүргэдэг болоо.

Ажалша бэрхэ хүнүүд энэ халаанда олон. Эрьелдэдэг пешэнүүдэй машинист Владимир Васильевич Угрюмов тэдэнэрэй нэгэн мүн. Тэрэ 21 жэлэй саана тус заводто хүдэлхэзээ ерээ һэн. Техникум дүүргээд, олон жэлэй туршада мастераар ажаллаа. Мүнөө залуу хүдэлмэришэдые һүрган хүмүүжүүлнэ. Тус халаанай машинист Г. В. Михалев эсэгынгээ эүргөөр иишэ ерэһэн юм. Тэрэнэй эсэгэ Владимир Ксенофонтович эндэ гушаад жэлэй туршада ажаллаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мастер С. П. Арефьев.

М. СУТУРИНАЙ фото.

РОСТОВСКО область. «Атоммаш» заводой коллектив ВВЭР түхэлэй реакторнуудые бүтээн гаргажа, СССР-эй атомна станцинуудта, СЭВ-эй гэшүүн оронуудта олоор эльгээнэ. Энэ предприяти проектээр хараалагдаһан хүсэндөө гүйсэд ороходоо, хилын саанаһаа ехэ захил абахаар хараална. Һаянай Уласхоорондын МАГАТЭ эмхиин түлөөлэгшэд заводой гаргаһан продукциин шанарые шалгажа үзэхэдөө, тэрээндэнь үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байха юм. Атомай ашаар элшэ хүсэ абаха технологиие эрид һайжаруулха хэрэгтэ эрдэмтэд болон үйлэдбэриин мэргэжэлтэд амжалтатайгаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: слесарь-хабсаргашадай бригадир Виктор Гетаманов ОТК-гай мастер Людмила Клепцовада бэлэн болгогдоһон продукци харуулна.

ТАСС-ай фотохроника.

АЛАС-ДУРНЫНХИДТА НҮҮРҺЭ ЭЛЬГЭЭНЭ

НЕРЮНГРИ (Яхадай АССР). Урда Яхадай нүүрһэнэй комплексын ажалша коллективэй хэр амжалтатайгаар хүдэлһэнһөө алас-дурнынхидай үбэлдэ бэлдэлгэнь ехэтэ дулдыдадаг юм. Энээниие Нерюнгриин шахтернууд һайн ойлгогоо. Жэлэй эхиннээ хойшо тэдэнэр 10 миллион тонно нүүрһэ хэрэглэгшэдтэ эльгээгээ. 9 һарын түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ.

ГРЭС-үүд болон ТЭЦ-үүдтэ хэрэгтэй нүүрһэнэй нөөсэ байгуулхын тулада горнягууд тулишэ удэрһөө үдэртэ улам ехээр эльгээнэ. Түмэр замшадшье һайнаар хүдэлнэ.

Нерюнгриин нүүрһэшэд болон БАМ-ай түмэр замшад гурбадахи кварталай дүүрэтэр түсэбһөө гадуур Алас-Дурнын ажалшадта 350 мянганһаа бага бэшэ тонно нүүрһэ эльгээхэ гэжэ шиидэнхэй.

ГҮРЭНДӨӨ ОРООҺО ХУДАЛДАҺАН ЗАНДАА

БАРНАУЛ. Алтайн таряашад шэнэ ургасын хэдэн миллион тонно ороһо гүрэнэй амбаарта оруулаа. Ороһон шэниисын 80 шахуу процентнь шэлдэн хатуу, үнэтэ сортын болоно. Хизаарта хуряалгын хүдэлмэри нёдондонойхиһоо һайнаар ябуулагдана.. Хамтын, арендиэ ба гэр бүлын подрядаар хүдэлдэг болоһон таряашадай, ороһо бэлэдхэгшэдэй, транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгын дэшэлһэн дээрэһээ хүдэлмэринь һайнаар ябуулагдана. Механизаторнууд вахтова арга үргэнөөр хэрэглэнэ.

Часай графигай ёһоор түхэреэн сүүдхэ соо жолоошод ороһо тушаан абалгын пунктда зөөнэ. Бүхы районуудта хүдэлдэг ороһо зөөлгые залан хүтэлбэрилхэ түбүүд тэдэнэрэй таһалгаягүй хүдэлмэри ханагана. Хара таряа худалдаха түсэбөө 1,5 дахин үлүүлэн дүүргээд, Алтайн колхоз, совхозууд гүрэндөө ороһо худалдаһан зандаа.

ХАДАТА АЛТАЙ КИНОДО БУУЛГАГДАНА

ГОРНО-АЛТАЙСК. Энэ зундаа совет ба гадаадын оронуудай хэдэн киностудинуудай хүдэлмэрилэгшэд Хадата Алтайда фильмүүдые буулгаа. Сибириин энэ һайн дайдын байгаали зохёохы ажалтанай 10 гаран булэгүүдэй анхаралые татаһан байна.

Жэшээнь, Чехословакиин кинематографистнууд Свердловскын киностудиктай хамта Джек Лондоной зохёолнуудай удхаар «Дорога на юго-запад» гэһэн уран һайханай фильм буулгана.

«Свет в конце тоннеля», «Долгая дорога в дюнах», «Двойной капкан» гэһэн фильмүүдээр харагшадта мэдээжэ болоһон Латвиин режиссер А. Бренч Вилис Лациса романаар «Семья Зитаров» гэһэн олон серитэй шэнэ фильм буулгажа байнхай.

Р. Сергиенкын «Чернобыль рядом» гэһэн фильм байгаали хамгаалха темэдэ зорюулагдана. Энээнэй урда тээ энэ режиссерой буулгаһан «Колокол Чернобыля» гэжэ фильм хүн бүхэнэй сэдьхэлые хүдэлгөө һэн. Катунь мүрэнэй һаная зобомоор хуби заяанда, тэрээн дээрэ ГЭС барилгын асуудалнуудта зорюулагдана.

Василий Шукшинай түрүүшынгээ фильмүүдые буулгаһан Хадата Алтайда М. Горькийн нэрэмжэтэ студиин баримтата фильм буулгагшад ажаллаһан байна. Мэдээжэ уран зохёолшо ба режиссерой түрэһөөр 60 жэлые өгүүлэн, «Памяти Шукшина» гэһэн фильм бэлдэжэ байнхай.

(ТАСС).

2000 он: айл бүхэндэ — амяараа байра

ХАРААЛҺАНАА ХҮСЭНДЭНЬ ХҮРГЭ

2000 ондо айл бүхэниие амяараа байратай болгохо зорилготойгоор байрын гэрнүүдэй барилга эрид үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, түргэдхэхэ хэмжээ ябуулганууд Бүхэсоюзна XIX партконференци дээрэ хэлсэгдээ һэн.

Арадай депутадуудай Закаменскын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитет энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулна. Энээниие бэелүүлхын тула түрэл городтоо болбосон түхэлтэй 1100 квартира, 315 үмсын гэр бариха ёһотойбди.

Энэ талаар хүдэлмэри зарим тэды һайжаржа захалбашье, үшөөл дүүрэн хүсэндөө ороогүй. Хүн зон байра абаха ээлжээндэ олон жэлээр байна. Гэр байрын талаар хүн зоной хэрэглэмжэ хангахын тула хэды гэр хэрэгтэйб гэжэ тооложо үзөөбди.

2000 он болотор городой хүн зон 14,8 мянганһаа 17,2 мянганда хүрэтэр олошорхо гэжэ тоологдоно. Тиин нэгэ хүндэ дунда зэргээр 14 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра мүнөө хүртэнэ гэжэ тоологдоо һаа, дүтын ерээдүйдэ 18,2 дүрбэлжэн метр хүртэхэ ёһотой. Эдэ бүгэдые хараада абабал, 1126 квартира хэрэгтэй болохо гэһэн тобшолол хэсдэбэ.

Гэбэшье өөһэдынгөө хүсэ шадал хаража үзэхэдэмнай, барилгын материалнуудые бүтээн гаргадаг шэнэ завод, цехүүдые бариха, хуушан завод, цехүүдээ һэльбэн шэнэлхэ хэрэгтэй гэжэ эли болобо. Үгыл һаа, хооһон найдуулга болоод үлэхэ бшуу.

Горсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэри абтажа, тусхай хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа һэн. 1986—1990 онуудай үедэ юун хэгдэхэ ёһотойб гэбэл, ниимэ:

— хирпписын завод һэльбэн шэнэлхэ, жэлэй туршада 4,5—5,0 миллион хирпписэ гаргадаг болохо;

— 1989 он болотор түмэрбетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг цехэй һэльбэн шэнэдхэлгэ түгэсхэхэ, үйлэдбэриин хүсэ эрид дээшэлүүлхэ;

— избёосхо гаргадаг завод һэльбэн шэнэлжэ, мүнөө үедэ 1 мянган тонно гаргадаг һаа, 1989 ондо — 2 мянган тоннодо хүргэхэ. 1990 онһоо эхилээд жэлдээ 3 мянган тонно үйлэдбэрилдэг болохо.

— хирпписэ хүдөө ажахын барилганууда хэрэглэхэзээ болихо. Захаминай РАПО-гой барилган цехтэ түфоблогуудые үйлэдбэрилжэ захалха, тиин жэл бүри 5 мянган кубометр түфоблок хэрэглэгшэдтэ эльгээдэг болохо.

Өөһэдынгөө барилгын эмхинүүдые нютагай барилгын материалнуудаар хангахадаа, байрын гэрнүүдые олоор бариха арга манда олдохо байна.

«2000 он болотор — айл бүхэндэ амяараа байра» гэһэн программа баталан абахадаа, барилгын эмхинүүдэй хүсэ дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүдые хараалаабди. «Строитель» гэжэ кооператив байгуулагданхай. Үмсын гэрнүүдые олоор бариха тухай ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна энэ барилгада тодорхой түһалажа үзүүлнэбди.

Барилга хэхэ талаар өөһэдынь баазагүй предприятинүүд хоорондоо хамтаран, мүнгэ зөөриеэ нэгэдхэжэ, байрын гэрнүүдые бариха ёһотой. Энээн тухай онсолон заагдаа.

Арбан хоёрдохи, арбан гурбадахи, арбан дүрбэ-табадахи түсэбтэ табан жэлнүүдэй үедэ 130,8 метр байр гадаа үгтэ Гэр байр талмай 52 һаа 61,9 дүр гэгдэхэ.

Хүн зони галгын хэм раар бэл гэбэл, 1991 1996 онд ондо — 100 мүнөөдэрэ 31,5 проце али мүнөө харабал, гэр туданг лэлэн дутаг болотор хэхы шадаг хэ ёһотой.

арадай депутадуудай менскын горсоведэй гүйсэдкомой

ХҮДЭЛМЭРИИН ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛХА

үргэн замда гарэнхай гээшэ. Электропылесос, телевизор, хубсаһа хунар угаадаг машина болон бусад түхеэрэлгэнүүд мүнөө айл бүхэндэ байдаг юрын лэ зүйл болонхой гэжэ хэлэе. Тиимэһээ манай һалбариин хүдэлмэрилэгшэд хун зоной эрилтэ хэрэглэмжэ саг үргэлжэ һайнаар хангажа байхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлдэг юм.

Химическэ аргаар хубсаһа хунар сэбэрлэхэ хүдэлмэри хун зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада горитой һуури эзэлнэ. Бидэнэр мүнөө олон мянган хүнэй хубсаһа хунар сэбэрлэдэг болонхойбди. Манай республикын бүхы районуудта манай филиалнууд хүдэлнэ. Тиигэжэ химическэ аргаар хубсаһа хунар сэбэрлэлгэ хаа хаанагүй эмхидхэгдэнхэй гэхэдэ, алдуу болохогүй. Мүнөө Бэшүүрэй, Хяагтын, Загарайн, Сэлэнгын, Кабанскын районуудтахи филиалнуудна хун зоной захилнуудые һайнаар, саг болзор соонь дүүргэдэг боложо байнхай.

«Бурятхимчистка» нэгэдэл 1987 ондо хун зоной хубсаһа хунар сэбэрлэхэ түсэбөө бүхы дээрэнь 107,2 процент, хүдөө нютагуудта 104,9 процент дүүргэһэн байна. Түсэб дүүргэлгэ гол түлэб техникэ болон бусад түхеэрэлгэнүүдые һэлгэһэнэй ашаар түйлагдаа. Хубсаһа хунар сэбэрлэлгын шэнэ зүйлнүүд нэбтэрүүлэгдээ. Жэшээлхэдэ, химическэ аргаар хубсаһа сэбэрлэнэй удаа тэдэниие занабарилан оёхо арга нэбтэрүүлэгдээ һэн.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада республикын хун зонһоо 120 мянган шахуу захилнууд абтаа. Иимэ олон захилнууд бүлта саг болзор соогоо, һайн шанартайгаар дүүргэгдэнэ гэхын аргагүй. Хахад жэлэй туршада 30 гаран гомдолнууд захил хэглшэдһээ ороо.

Юрэнхыдөө, захилнуудые һайнаар дүүргэхэ асуудалда горитой анхарал хандуулагдана. Нэгэдэл соо Шанарай үдэр һара бүри үнгэргэгдэдэг болонхой. Тэрэ үдэр гансал хүнүүдэй гомдолнуудые хаража үзэдэг бэшэ, мүн үйлэдбэридэ хабаатай бүсад асуудалнуудые зубшэн хэлсэнэ. Манай нэгэдэлэй мэргэжэлтэд районуудта ошожо, филиалнуудай хүдэлмэри шалгадаг, тэдэ шалгалтануудай дүнгүүд зублөөнүүд дээрэ удаань зубшэн хэлсэгдэдэг байна. Шанар һайжаруулха тухай асуудалаар нэгэдэлэй мэргэжэлтэдэй нүүдэл заседанинууд районуудта үнгэргэгдэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, һүүлэй үедэ Хяагтын, Сэлэнгын, Загарайн, Захааминай районуудта тиимэ нүүдэл заседанинууд үнгэргэгдэбэ.

Бидэнэр мүнөө хун зоной шэнэ зүйлнүүд нэбтэрүүлэгдээ. Жэшээлхэдэ, химическэ аргаар хубсаһа сэбэрлэнэнэй удаа тэдэниие занабарилан оёхо арга нэбтэрүүлэгдээ һэн.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй туршада республикын хун зонһоо 120 мянган шахуу захилнууд абтаа. Иимэ олон захилнууд бүлта саг болзор соогоо, һайн шанартайгаар дүүргэгдэнэ гэхын аргагүй. Хахад жэлэй туршада 30 гаран гомдолнууд захил хэглшэдһээ ороо.

Юрэнхыдөө, захилнуудые һайнаар дүүргэхэ асуудалда горитой анхарал хандуулагдана. Нэгэдэл соо Шанарай үдэр һара бүри үнгэргэгдэдэг болонхой. Тэрэ үдэр гансал хүнүүдэй гомдолнуудые хаража үзэдэг бэшэ, мүн үйлэдбэридэ хабаатай бүсад асуудалнуудые зубшэн хэлсэгдэдэг байна. Шанар һайжаруулха тухай асуудалаар нэгэдэлэй мэргэжэлтэдэй нүүдэл заседанинууд районуудта үнгэргэгдэдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, һүүлэй үедэ Хяагтын, Сэлэнгын, Загарайн, Захааминай районуудта тиимэ нүүдэл заседанинууд үнгэргэгдэбэ.

Бидэнэр мүнөө хун зоной зүгһөө орохоо гомдолнуудые богони болзорой туршада хаража үзөөд, зохихо хэмжээнүүдые абадаг болонхойбди. Шанар муутайгаар, болзор соогоо захилнуудые дүүргээгүйшүүлдэ шанга хэмжээнүүд абтана, социалис мурысөөнэй дүнгүүдые гаргахада, энэнь хараада абтана. Һүүлэй жэлнүүдтэ хангалгын шэнэ зүйлнүүдые нэбтэрүүлгэдэ горитой анхарал хандуулнабди. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ арһаар, замшаар оёгдоһон хубсаһа сэбэрлэдэг, пальтонуудай хуушан захануудые сэбэрлэжэ, һайхан болгодог болообди. Гадна захилнуудые абадаг олон пунктнуудта яралтайгаар хубсаһа сэбэрлэжэ үгэдэг болоо. Тиимэ захилнуудай хэмжээн бүхы захилнуудай 21,4 процентнь болоо.

Юрэнхыдөө хун зонһоо захилнуудые абалга жэлэй бүхы һарануудта нэгэ жэгдээр ябуулагданагүй. Тодорхойлон хэлэбэл, намарай үедэ үбэлэйнгөө хубсаһа олоор тушаана, тиихдээ хабарай сагта зунайнгаа хубсаһа сэбэрлэхэеэ пунктнуудта асарна. Тиигэжэ хабар да намарай сагта хэхэ ажалнай хододоо ехэ байдаг.

Химическэ аргаар хубсаһа хунар сэбэрлэхэ, энэ шухала хэрэгые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ дутагдалнууд нилээд олон байнаар. Ан гүрөөһэнэй болон бүсад амитадай арһа элдүүрилхэ, будагта оруулха үйлэдбэриин асуудалдал адлаяр хандаха хэрэгтэй гэжэ манай парти һургана.

Нэгэдэлэй предприятинуудые экономическа шэнэ гуримаар ажалаа эрхилхэ, ажахын гүйсэд тоосоондо оруулха талаар хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Зарим цехүүд болон участогуудная ажахын гүйсэд тоосоондо оронхой. Зүгөөр энэ хэрэгнай бэлэн бэшэ хэрэг гэжэ ойлгохо, тиимэһээ ойлгуулламжын хүдэлмэри, экономическа һуралсал коллектив соогоо ябуулха ёһотойбди. Хуряанги гаар хэлэбэл, гарза оршоёо һайнаар тооложо хүнүүдые һургаха хэрэгтэй. Мүнөө дээрээ экономическа хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди.

«Гүрэнэй предприятинуд (нэгэдэлнүүд) тухай» Хуулин ёһоор бидэнэр ехэ эрхэтэй болонхойбди. Энэ асуудал шиидхэлгэдэ манай министерство бидэнэртэ туһалха, эрхэ түлөөлэлгээ хэрэглэхэдэмнай дэмжэхэ ёһотой ха юм.

Хүдэлмэриеэ хубилган шэнэдхэхын тула хун бүхэн ороолдохо, эдэбхи үүсхэл гаргаха, ажалдаа зохёохы ёһоор хандаха уялгатай. Энээнһээл материально-техническэ үндэһэ һуури, хангалгын хүдэлмэриин шанар, түсэбэй дүүргэлтэ, манай өөрымнай һуудал байдал дулдыдаха гэжэ ойлгохо ёһотойбди. Мүнөө дээрээ энэмнай манай нэгэдэлэй хүдэлмэриилгэшэдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ хэлэхэ байнаб.

Ю. МАЛАНОВ,
«Бурятхимчистка» нэгэдэлэй генеральна директор.

ОЛОНИИТЫЕ ҮРГЭНӨӨІ ХАБААДУУЛХА

Түүхын ба соёлой памятникуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай республиканска эмхиин советэй президиумэй эзлжэзэ засседани боложо, энэ һайн дуранай бүлгэмэй хүдэлмэриин хэдэ хэдэн асуудалнууд хараха үзэгдэбэ.

Нэн түрүүн түс бүлгэмэй Зэдын районно советэй хэр эзргэ эхин эмхинүүдээ хүтэлбэрилдэг тухай асуудал зубшэгдөө. Энэ советэй президиумэй түрүүлэгшэ, Зэдын райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо В. Б. Михайлов тоосоо хэһэн байна. Зэдын район — республика соогоо нилээд томо, хүгжэнги ажахытай, баян түүхэтэй район мүн. Энээнэй гэршэ гэхэдэ, 115 памятник болоно. Тэдэнэй дунда түүхын —35, археологиин —82, архитектурын — 1 памятник тоологдодог байха юм. Түс районой газар дайда дээрэ Буряадай түрүүшын эрдэмтэ Д. Банзаров, Советскэ Союзай Герой Г. А. Гармаев болон бусад элитэ хүнүүд түрэһэн түүхэтэй. Анха түрүүшын совхоз Борьёогой талада эмхидхэгдээ бэлэй. Граждан дайнай үедэ эндэ алдар суута үйлэ хэрэгүүд болоо, П. Г. Щетинкинэй, К. К. Рокоссовскиин сэрэгүүд хариин дайсад болон сагаан гвардеецүүдтэй эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаа, олон илалта түйлаа.

Теэд түүхын памятникуудые хэр һайнаар харуулналиаб, хүмүүжүүлхы удхатай ямар хүдэлмэри ябуулагданаб, тэдэниие хамгаалха ажалда олониитэ, залуушуул хэр хабаадуулагданаб гэһэн асуудалнуудта һайн харюу үгэхөөр мүртэй юумэн байхагүй. Дээрэ дурдагдаһан бүлгэмэй 5 мянган гэшүүн тоологдоно. Гэбэшье ехэнхинь эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулнагүй, зарим нютагуудта памятникуудыг һандаранхай, харуулнагүй байһан зандаа. Археологиин памятникуудыг эбдэгдээ. Жэшээнь, Сагаан-Усанда ямэ дурасхаалта газарта барилга эхилһыень һаяхан тогтоогдобо. Арадай музейнүүдые байгуулха талаар даамгай хэмжээнүүд өгөнагүй. Ороёдоол 5 нурсуули ооһэдын музейтэй. К. Рокоссовскиин музейе шэнэлэлгэ нилээд удааржа байнхай.

Бүлгэмэй эхин эмхинүүд саг үргэжэн хүдэлмэри ябуулнагүй. Мэйн 9-дэ бага сага юумэ хэ болодоо лэ, орхижорхино. Памятникуудыг түхай лекци уншагданагүй, элдэб үүлзалга, удэшэнүүд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Районой газетэ болон радио энэ хүндэтэ хэрэгтэ элсүүлэгдээгүй байһан зандаа. Районой совет эхин эмхинүүдтэй холбоогүй байха юм. Энээнэй гэршэнь гэхэдэ, гэшүүдэй түлбэри суглуулнагүй. Байгша ондо 1700 түхэриг суглуулха ёһотой аад, ороёдоол 250 түхэриг ороод байнхай. Тиимэһээ памятникуудые һэльбэхэ, шэнэлхэ аргагүйдэнэ ха юм. Мүнгэ зоори дуталдана.

Дайнай болон ажалай вторануудай дурсалганууд бэшэгдэжэ абтанагүй, түүхын элдэб материалнууд суглуулагданагүй гэжэ тэмдэглэгдээ. Орон нютагаа шэнжэлхэ хүдэлмэри һуулаар ябуулагдана.

Түс асуудал зубшэн хэлсэлгэдэ республиканска эмхиин советэй түрүүлэгшын орлогшо М. Ц. Гармаев, түүхын эрдэмэй доктор Г. Л. Санжиев, Соёлой министерствын памятникуудые хамгаалха үйлэдбэрикн бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ А. Б. Раднаев, арадай поэт Д. З. Жалсараев болон бусад хабаадажа, һанамжа дурадхалнуудые хэлэһэн байна. Һүүлээрнь түсхай тогтоол баталан абтаба.

Тарбагатайн районой партийна болон совет органууд, олониитэ Омулевко хада дээрэ памятник табиха тухай асуудал үнинэй табидаг юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, 1920 оной январь һарада эндэ сагаан гвардеецүүдтэй нилээд шанга тулалдаан болоһон, олон партизанууд баатарай үхэлөөр унаһан түүхэтэй. Энэ шанга байдаанда партизанууд илалта түйлаа бэлэй. Энэ ушарые мунхэлһэн түсхай памятник барихэ тухай асуудал бүлгэмэй президиум хараха үзөөд, эрхим һайн памятникигай конкурс соносхохо гэжэ шиидхэбэ. Соёлой министерство, Тарбагатайн райсоведэй гүйсэдком тус конкурс соносхохо ёһотой. Конкурсын дүрим газетэдэ толилогдохо.

Удаань Загарайн болон Ивалгын районуудта тус бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй гэшүүнэй түлбэри суглуулха худэлмэрээ хангалтагүй муугаар ябуулжа байнан тухай асуудал хараг даба.

«Түүхын ба соёлой памятникуудые хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй ажал ябуулгые саашадань нарижуулан һайжаруулха хэмжэнүүд тухай» һаяхан КПСС-эй Центральна Комитедэй абаһан тогтоолтой зохилдуулан, тус бүлгэмэй эдэбхитэдэй республиканска зублөөс октябриин һүүл багта Кабанск тосхондо үнгэргэхэ гэһэн тогтоол президиум баталан абаба.

Тус бүлгэмэй республиканска эмхиин советэй түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. И. Крючков заседани дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

П. ЛОПОЕВ.

СЭДЬХЭЛЭЙНГЭЭ УРЯАГААР...

Зураглал

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ заводой 5-дахи цехэй ажалайнгаа түсэбые хододоо биелүүлэн һарадаа 12,5 мянган түхэриг эдеэ

Волкова, Л. И. Богачева, хилээмэ баригша заводой худэлмэришэдтэ амтатай эдеэ

Волкова эндэ 21 жэлдэ худэлнэ, ажалдаа залуушуулые һургана. Столовые даагдаа үрэнние магтан байхадаа,— урдаа хараха гэшэ, — гэжэ тэмдэглээ һэн.

Богоошон Т. П. Волкова.

В. ГАРМАЕВАЙ фототекст.

Намарай дулаахан нэгэ үдэр «Победа» колхозой түб нүүрин Эгэтын-Адагһаа холо бэшэ оршодог Хадын-Үбэр гэжэ газарта хонишоноор худэлдэг Альберт нүхэртөө ошобоб.

Һаяхан хуряагдаһан тарганай поли хаха зуран ошоһон харгыгаар ябажа, хадын ороёдо гарахадам, урда-хойноһоонь түшэлгэ болон жэрыһэн гүбээнүүдэй хоорондуур нэмжыһэн талын дундуур дураараа годиролдон үрдаһан Удэ гол, зрьеэрнь зубшан ургаһан үлир, мойноной, бэшэшье һөөг бүргааһанай набша намаа, аяар тэрэ саана, зүүн зүүгтэ хубэн сагаан үүлэнүүдээ бэлшээһэн юмин хүхэ тэнгэритэй ниилэтэрээ нэмжын шарлан харагдаба. Хойто захын гүбээнүүдэй үбэрэй тарялангай полинүүд дээрэ худэлжэ байһан комбайн, машинанууд, Удэ голой үрда, хойтошье бэедэхи сабшалангай газарнуудта һургаагаар хорёолоотой һүринүүд харагдана. Хонин малай ёһотойл бэлшээриин газарнууд...

Һалхи һэбшээнһээ далдалан, хадын үбэртэ зохидоор таарулжа баригдаһан шэнэ бүусада хүрэжэ ерэхэдэм, хоёр нохой үрдилдэн хусалдаһаар угтаба. Үндэр томо байшан гэрһээ Альберт нүхэрни эзэн янзаар гаража, нохойнуудаа хорёод, энеэбхилһээр дүтэлжэ, гарыем шангаар адхажа мэндэшэлээд, гэртээ үриба. Гашхүүр дээрээ гарахадаа, холо бэшэхэнэ сабшалангай газар дээрэхи хэнэ ногоондо дураараа бэлшэжэ ябаһан хонин һүрэг тээшэ эжэлүүдгүй эрьен харана.

— Дээшээ гаража, зал соо һуужа байгты, — гэжэ ерэһэн ямаршье айлшанда баяртай байдаг малшан зоной ёбари зантай эжынь — Мария Сафроновна хоншуухан үнэртэй эдихэ юумэ шанажа байһаа, хүндэмүүшээр үриба.

— Үбэлжөөндөө зоожэ ерэһээр, хэды хоножо байнабди. Бүхэли зундаа мал адуулжа муудаһан бэлшээриһээ эндэ ерэхэдээ, хониднай худэлхэеэ болишоод бэлшэнэ, тиигээдшье энэ зундаа бороо хура хэзээ хаазэнэйхиһээ ехээр ороожо, зуһалан таламнай хуу уһан болоод, нилээд мэгдэхээгээ,— гэжэ һүүлшынгээ һонинуудые Альберт хөорэжэ эхилнэ.

Хото городой квартираануудһаа ямаршье дутуугүйгөөр баригдаһан гэрэйнь үргэн сонхоор холо бэшэхэнэ, шэнээр баригдаһан үргэн ута хониной хашаа, хорёо харагдана.

Минии нүхэр Альберт Андрианов 1982 ондо аба эжынгээ наһаараа хэһэн ажал халан абажа худэлжэ эхилээ һэн. Түрүүшээр һубай хонидые харуулжа эхилээ һааб даа. Багаһаа хойшо хонишоной ажал мэдэхэ байбашье, өөрөө даажа энэ харюусалгатай ажалда худэлхэнь тиимэшье бэлэхэн хэрэг бэшэ байнаниинь дамжагүй ха юм даа. Тиимэһээ эжынь заабари зүбшэл юуһээшье үнэтэй байгаа.

Мария Сафроновна наһанайнгаа амаралтада гарабашье, гэртээ һуужа байнгүй, бүхы баян дүй дуршэлөө хүбүүндээ дамжуулан заажа, мүнөөшье хонин ажалда худэлэлсэнөөр.

Үнихэнэй үүлэеагүй бидэ хорёй хөөрэлдэһөөр һуутар, Мария Сафроновна столдо ериба. Хүри улаахан сайгынь уужа, хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлнэбди.

— Шимни «һүүл һамбай боложо», холын аяншалгада мөрдохоёо байна гүш? Хариин гүрэнөөр аяншалхань гэжэ дуулаа һэм, — гэбэб.

— Ноябрь һарада ошохо ёһотойбди, — гэжэ тэрэ харюусэба.

Эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, зуутанай тордо ороод, гэшэ манай зорилго болодог.

Зүгөөр мүнөө дээрээ жэл соо 100 мянган түхэригэй захилнуудые абадаг цехнай һаяхан хаагдаа. Юуб гэхэдэ, олон хүнэй ажаһуудаг гэрэй доодо дабхарта энэ цехнай худэлдэг байгаа. Химическэ олон бодосуудые хэрэглэдэг түс цех тусгаар, уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэтэй байшан ээзлхэ ёһотой болоио.

Иимэ болохоолоороо хубсаһа хунар угааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхын тула үйлэдбэриингөө талмайе үргэдхэхэ тон шухала. Уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд хэрэгтэй. Тиихэдэ кадрнууд дуталдана, бидэниие юумэ угаадаг шухала бодосуудаар тон муугаар хангана. Һүүлэй үедэ гансал энээнһээ боложо, дублёнко болон бусадшье үбэлэй дэгэлнүүдые угааха аргагүй болонхойбди.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө яһала ехэ ороолдолго гаргадаа. Гэбэшье энэ ороолдогодо партийна, совет, ажахын органуудай зүгһөө дэмжэлгэ хэрэгтэй. Зарим районуудта, колхоз, совхозуудта ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгада хайша хэрэгээр хандажа, «энэ манай хэрэг бэшэ» гэнэншүүгээр тоолодог нүхэд олдодог зандаа.

Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын асуудалда адлаяр хандаха хэрэгтэй гэжэ манай парти һургана.

Нэгэдэлэй предприятинуудые экономическа шэнэ гуримаар ажалаа эрхилхэ, ажахын гүйсэд тоосоондо оруулха талаар хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Зарим цехүүд болон участогуудная ажахын гүйсэд тоосоондо оронхой. Зүгөөр энэ хэрэгнай бэлэн бэшэ хэрэг гэжэ ойлгохо, тиимэһээ ойлгуулламжын хүдэлмэри, экономическа һуралсал коллектив соогоо ябуулха ёһотойбди. Хуряанги гаар хэлэбэл, гарза оршоёо һайнаар тооложо хүнүүдые һургаха хэрэгтэй. Мүнөө дээрээ экономическа хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана гэжэ мэдэрхэ ёһотойбди.

«Гүрэнэй предприятинуд (нэгэдэлнүүд) тухай» Хуулин ёһоор бидэнэр ехэ эрхэтэй болонхойбди. Энэ асуудал шиидхэлгэдэ манай министерство бидэнэртэ туһалха, эрхэ түлөөлэлгээ хэрэглэхэдэмнай дэмжэхэ ёһотой ха юм.

Хүдэлмэриеэ хубилган шэнэдхэхын тула хун бүхэн ороолдохо, эдэбхи үүсхэл гаргаха, ажалдаа зохёохы ёһоор хандаха уялгатай. Энээнһээл материально-техническэ үндэһэ һуури, хангалгын хүдэлмэриин шанар, түсэбэй дүүргэлтэ, манай өөрымнай һуудал байдал дулдыдаха гэжэ ойлгохо ёһотойбди. Мүнөө дээрээ энэмнай манай нэгэдэлэй хүдэлмэриилгэшэдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ хэлэхэ байнаб.

Ю. МАЛАНОВ,
«Бурятхимчистка» нэгэдэлэй генеральна директор.

«НОГООН» ЖАСА БАЙГУУЛАГДАБА

ВИЛЬНЮС. Жилсоцбанкын управлениде Литвагай «ногоон» жасын (ЛЭФ) тоосоон нэгэдэнхэй.

— Байгаали хамгаалха бүлгэмэй ба нитын бусад эмхинүүдэй, ажалша коллективүүдэй гэшүүд мүнгэ зоориеэ тус жасын тоосоондо оруулха хүсэлтэй байнан тухайгаа мэдүүлээ һэн, — гэжэ байгаали хамгаалха бүлгэмэй республиканска советэй түрүүлэгшын орлогшо Ю. Стасинас тайлбарилна. — Бусад республикануудай хүнүүдшье, хариин гүрэнүүдтэ ажаһуудаг манай оронной хүнүүдшье тус жасада мүнгэ оруулхадань болохо. Ура һайханай коллективүүд энэ хэрэгтэ хабаадахэ бээ гэжэ чаданабди.

Республика дотор байгаали хамгаалгые һайжаруулхын талада тус жасын мүнгэ зоориг хэрэглэгдэхэ юм.

ТАСС АПН
ХИЛЫН САААНАА

А. ШЕВАРДНАДЗЕ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ООН-ой Генеральнай 43-дахи сессиин ЦК-гай түрүүн, СССР-эй гадагшаа түрэлтэй министр Э. А. Шеварднадзе үгэ хэлэбэ. Түсэбтэй гэнэ. Тиигэжэ Нацинуудай Организациин оролдолго хэшээлээр байгуулагдаһан эб найрамдалай шэнэ календарь тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Олониитын эмхиин шиидхэхэ ёһотой гол шухала зорилгонуудта Э. А. Шеварднадзе дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Хүн түрэлтэндэ аюул төхёолдүүлжэ байнан ядерна дайе зайсуулан сараха, замбуулинай дайдада буу зэбсэг гаргалгые болиоулха, нютагай хёмороо зүришэлдөөнүүдые болиоулха талаар гаргаһаан хүсэлэл оролдолгонуудые эдэбхижүүлхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Афганистандахи байдалые политическэ аргаар гуримшуулха тухай Женевэдэхи хэлсээнүүд тушаа бэшэхэдээ, эдэ хэлсээнүүд дэлхэйн политикада шэнэ найдал түрүүлнэ гэжэ тэмдэглээ. СССР болон Афганистан эдэ хэлсээнүүдээр абаһан уялгануудаа эхинһээнь нүүл хүрэтэр наринаар бэелүүлнэ. Совет сэрэгүүдэй гаргалгажа эхилнэнхээ хойшо хэлсээнүүд ходо ходо эбдэгдэнэ. Иимэ юумэ зайсуулан сараха хэрэгтэй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

XXIX КОНФЕРЕНЦИ

захиргаадэй XXIX Чехословакиин нэгэдэбэ. ...ниин, Вьетнам, КНДР-эй, Куба, Польшын, Советскэ Союзай делегацинууд гурбан үдэрэй энэ хиргаануудай харилсаае нарижуулан һайжаруулха хэмжээнүүд хараалгдаха, социалис хараа шэглэлэй хүгжэжэ байгаа оронуудай зохихо эмхи зургаануудтай холбоо барисаагаа тааралдуулан табилгын гол ёһонууд зүбшэн хэлсэгдэхэ, тамуужанай асуудалнуудые шиидхэдэг уласхоорондын эмхинүүдтэ социалис гүрэнүүдэй хабаадалгын дүй дуршэлые зүбшэхэ.

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА ХЭТАРИИН НЭРЭ ДЭЭРЭ

ООН-ой Генеральнай 43-дахи сессиин һайнаар ажалдаа байнан толгойлогшо Владимир Ф. ООН-ой үүргэ нитын нитын ...гэдэ хангаха» ...ралта бэшэг ...альна секретарь Кузьмартэ ...ой болон тэрэнэй гол зургаануудай үүргэ нүлөөе дээшэлүүлжэ, эб найрамдал хангаха ба гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта уласхоорондын эрхэ батадхаха талаар ООН-ой ябуулганууде улам үргэнөөр хэрэглэжэ, бүгэдэ нинтын аюулгүй байдал хангалгын зарим асуудалнуудта Советскэ Союзай ямараар хандажа байнаниинь энэ бэшэг соо найруулагдана.

МИНИСТРНҮҮДТЭЙ УУЛЗАБА

НЬЮ-ЙОРК. США-гай президент Р. Рейган ООН-ой Генеральна Ассамблейн 43-дахи сесси дээрэ хахасалгын үгэ хэлэһэн, мүн НАТО-гай бүлэгдэлэй оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэй уулзаһан байгаа.

Найман жэлэй туршада засаг баринжа байха үедэ миний хутэлбэрилһэн захиргаан «Дүтын Зүүн зуггэхи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулха замда дэбжэлтэ туйлажа шадабагүй» гэжэ тэрэ сэхэ руунь мэдэрхэ баатай болоо.

СУГЛУУЛБАРИ ХЭБЛЭГДЭЭ

БОННН. Баруун Германиин Нердлинген хотодохи «Грено-ферлаг» хэблэл Бүхэсоюзна XIX партийна конференциин материалнуудые немец хэлэн дээрэ барлажа гаргаба. «Үнэн зүрхэнэй үгэнүүд» гэжэ нэрлэгдэһэн энэ суглуулбарида КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Михаил Горбачевой хэһэн элидхэл, партийна хуралдаанай олохон делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд оруулагдаа. Мүнөө Советскэ Союзда ямар хубилалтануудай боложо байные, энэ орондо бэелүүлэгдэжэ байнан үргэн ехэ хубилалтануудай хэмжээе һайнаар ойлгожо абахадань, эдэ материалнууд Баруун Германиин уншагшадта туһалха байна гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэ Зюльке Ханзен ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. Энэ ном СССР тухай, тэрэнэй хүгжэлтын хараа түсэбүүд тухай ехэ юумэ ойлгожо, мэдэжэ абаха арга олгохо юм. Суглуулбарин гаршаг номой удхые гүнзэгыгөөр харуулна гэжэ Ханзен хоорөогоо үргэлжэлүүлээ. КПСС-эй конференци дээрэ хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэдэг асуудалнуудаар дэлгэрэнгы, үнэн сэхэ хоорэлдөөн болоһон, амжалтанууд тухай, мүн дутуу дунданууд тухай үнэн сэхэ руунь хэлсэһэн байгаа. ФРГ-гэй болон Советскэ Союзай хоорондохи харилсаае, үгэсэ ойлголсолгые энэ номой гүнзэгыруулхэ байнаниинь арсашагүй гэжэ Ханзен мэдүүлбэ.

АФРИКЫН БАРУУН-УРДА ХУБИДАХИ БАЙДАЛ

БРАЗЗАВИЛЬ. Африкын баруун-урда хубидахи байдалые гуримшуулха талаар Анголын, Кубын, ЮАР-ай болон США-гай хоорондохи дүрбэн талын хөөрэлдөөнүүдэй долоодохи шата Конгын нинислэл хотодо эхилбэ. Сентябриин 7-ноо 9 болотор Браззавиль хотодо үнгэргэгдэһэн урдахи уулзалгадал адли, Анголын оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо Антонио душ Сантуш Франса, Кубын Компартийн ЦК-гай секретариадай гэшүүн Карлос Альдана Эскаланте, ЮАР-ай МИД-эй генеральна директор Нейл Ван Хеердан, Африкын хэрэгүүдэй талаар США-гай түрэнэй секретариин туһалгша Честер Крокер делегацинуудые толгойлно.

ЕЭС-эй СОВМИНАЙ СЕССИ

БРЮССЕЛЬ. «Юрэнхы дэлгүүрэй» гүрэнүүдэй Министрнүүдэй Советэй сесси гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар Бельгийн нинислэл хотодо болобо. Америкын Холбоото Штадуудтай «юрэнхы дэлгүүрэй» харилсаанууд тухай асуудал хадаа сессиин зүблэхэ зүйлэй гол асуудалнуудай нэгэнинь мүнөө.

Байгша оной августын эхиндэ США-гай захиргаанай худалдаа наймаан тухай шэнэ хуули баталан абаһаннаа уламжалан, «бага Европын» оронуудай гадаадын политическэ албан зургаануудай толгойлогшоной зүбшэн хэлсэлгэдэ энэ асуудал табигдаа һэн. Энэ хуулиин үндэһөөр Баруун Европоһоо, Японоһоо, бусад оронуудһаа элдэб янзын эд барааг, эдэл хэрэгсэлнүүдые США-да худалдалгые хизаарлаһан хэдэн дурадхалнууд тогтоогдоһон байгаа.

Иимэ хашалта харшалалтын хуули нэгэ талаһаа баталагдан абтаа. Тарифууд болон худалдаа наймаанай талаар генеральна хэлсээнэй үндэһөөр баталагдан абтаһан худалдаа наймаанай уласхоорондын ёһо гуримуудта тэрэ зүрюу харша байна гэжэ «юрэнхы дэлгүүрэй» оронуудта тэмдэглэглэнэ.

Мүнөө Ольстер дээрэ боложо байнан үйлэ хэрэгүүд аяар арбан юһэн жэлэй туршада үргэлжэлжэ, тэндэхи хүн зоной ажалпаха эрхэ байдалда зорюулһан байнан һаань, иимэ ядаруу байдал тохёолдохогүй байгаа гээд ороной түрүү үзэл бодолтой ажал ябуулагшад тоолоно.

Хойто Ирландидаха хуулита байдалые сахиха хэрэгтэ Великобританиин правительство жэл бүри 700 миллион фунт стерлинг гаргашадаг байха юм. Хэрбээ энэ ехэ мүнгэн зоориие социальна хүгжэлтэдэ, гэр байра барилгада, тэндэхи хүн зоной ажалпаха эрхэ байдалда зорюулһан байнан һаань, иимэ ядаруу байдал тохёолдохогүй байгаа гээд ороной түрүү үзэл бодолтой ажал ябуулагшад тоолоно.

Хойто Ирландидаха сэрэгээ гаргажа, тэндэхи арадта ёһотой эрхэ сүлөө олгохо худэлоондэ ороной ниитын эмхинүүд эдэбхитэйгээр хабаадана.

ТАСС-ай фотохроника.

СОЕЛОЙ һОНИН

ШЭНЭ СЕЗОН ЭХИЛЭЭ

Буряадай куклын театрай коллектив Бэшүүрэй болон Ивалгын районуудай нютагуудаар зүжэгүүдээ харуулһан байна. Ш. Перрогой «Улаахан малгайта» гэһэн онтохоной удхаар найруулагдан табигдаһан зүжэгөө театрай артистнууд Бэшүүрэй районой түбтэ, Дунда-Хэрээтэ, Дээдэ-Мангирта, Бага-Куналей, Охин-Булаг, Поселье, Новосретенка болон Тинхэдээ Бага-Куналей, Охин-Булаг гэхэ мэтын томо тосхонуудта хэдэн удаа харуулаа юм.

Ивалгын район гараһан нүгөө булэг артистнууд Орондо, Хурамша, Гүрэльбэ болон бусад нютагуудаар И. Гернет гэгшын «Галуунай дальбараа» гэжэ зүжэг харуулба.

Мүнөө үедэ артистнууд Ц-Д. Дондоковагай «Үншэн сагаан ботогон» гэжэ зүжэгые ахамад режиссер Т. Бадагаевагай хүтэлбэри доро бэлдэжэ байнхай. Гадна Ленинградай режиссёр А. Веселовтой хамта артистнууд «Чудеса для Алисы» гэжэ зүжэг бэлдэнэ. Энээнһээ урда А. Веселовой табиһан «Потерялься рыжий кот...» гэжэ зүжэг багашуулда ехээр һайшаагдаа һэн.

Англиин уран зохёолшо Л. Кэррол гэгшын «Алиса в стране чудес» гэжэ онтохоной удхаар А. Веселов, Н. Голь гэгшэд зүжэг бэшэһэн юм.

М. ЦЫДЕНОВ,
куклын театрай литературна талые даагша.

БУЛТАНДА һАЙШААГДАА

Буряадай Ленинэй орденто гүрэнэй оперо болон баледэй театрай сценэ дээрэ һаяхан үргэн ехэ концерт харуулагдаба. Тэрээндэ театрай дуушадһаа гадна дуу, хатарай мэдээжэ коллективүүд хабаадаа.

Франци ороноо ерэһэн эрдэмтэд концерт хараһан байна.

Д. Жалсараевай үгэ дээрэ найруулагдһан «Песня о родной земле» гэжэ дуугаар концерт нээгдэбэ. Театрай дуушад К. Базарсадаев, Д. Дашиев, В. Бальжинимаев, В. Косенко гэгшэд энэ дуу һүр жабхалантайгаар гүйсэдхөө.

Бэлиг ехэтэ дуушад оперонуудһаа аринуудые, буряад дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэһэн байна.

Театрай хатаршад Е. Самбуева, В. Ганженко Минкусэй «Дон-Кихот» гэжэ баледһээ хэһэг харуулаа.

Буряадаймнай үнинэй мэдээжэ болоһон «Уряал», «Магтаал», «Сибирские узоры» ансамбльнуудай гэшүүд буряад, ород арадуудай хатар наада гоё һайханаар хатаржа, уран бэлигээ үшөө дахин гэршэлбэ.

Тиихэдэ Зэдын районһоо ерэһэн «Дэбисэнэб» гэжэ дуу, хатарай ансамблиинхидай хараг шадтаа мун лэ һайшаагдаһаниинь дамжаггүй.

Хореографическа училищиин эдир хатаршад концертдэ хабаадалсажа, хараг шадые урмашуулаа. Хүбүүд, басагадай гүйсэдхэһэн «Тэбэг», «Жаргалтай бага наһан» гэжэ хатарнууд, П. Чайковскиин «Щелкунчик» баледһээ хэһэг бултанда гоёшоогдожо, халуун альга ташалгаар үдэшэгдэһэн байна.

Хүгжэмэй училищиин басагад (хүтэлбэрилэгшэнь — Буряадай АССР-эй арадай артист А. Арсаланов) ятаг дээрэ һайхан аялга зэдэлүүлжэ, Н. Дамирановай «Нюдэнэй галхан» гэжэ дуу дуулаба. Гадна «Аянай шубууд» гэжэ монголой дуу Г. Шойдагбаевагай гүйсэдхэхэдэ, басагад хүгжэмыень наадаа. РСФСР-эй габьяата артистка Г. Шойдагбаева дуунһаа гадна оперонһоо ари дуулажа, оюун бэлигээ гүйсэд харуулһан байна.

Холын ороной айлшадташье, улаан-Удынхидтэшье концертын һайшаагдаһаниинь дамжаггүй.

Д. ДОРЖИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүгжэмэй училищиин ятаг дээрэ наададаг Ёасагад дуулана.

«БАЙГАЛ» ЖУРНАЛАЙ 4-дэхи НОМЕРТО

Журналай ээлжээтэ номер Буряадай уран зохёолшодой шэнэ зохёолнуудаар нээгдэнэ. В. Корнаковой «Набшаһанай унаха хаһа» гэһэн романай үргэлжэлэл журналай эхиндэ толилогдобо. Түнхэн нютаг һаа урган гараһан поэт Ц. Цыретороной шэнэ гурбан шүлэг 44-дэхи нюурта согсологдонхой. Элитэ уран зохёолшо Д. Батожабайн хэблэгдэнгүй үлэшэһэн байһан «Бэеэ хүсэһэн ороолон» гэһэн рассказай уншагшадые һонирхуулха байһаниинь лабтай.

М. Мельчиков, Г. Банчиков, С. Бухаев гэгшэдэй публицистическэ очеркнууд энэ номерто оруулагдаба.

Социалис Ажалай Герой, уран зохёолшо Ц. Н. Номтоевой «Шагжын хула» гэжэ шэнэ туужа, мэдээжэ поэт Б. Жанчиповай дүрбэн рассказ уншагшадые һонирхуулмаар.

«Шэнэ нэрэ: танилсагты» гэһэн нинтэ гаршаг доро Ярууныи райондо ажалладаг залуу поэт Ц. Бадмаевтай, тэрэнэй хэдэн шүлэгтэй уншагшад танилсаха аргатай. Байгша оной хабар үнгэргэгдэһэн залуу уран зохёолшодой республиканска 13-дахи конференци дээрэ энэ нухэрэй шүлэгүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Аха дүү Монгол ороной мэдээжэ уран зохёолшод Сэнгийн Эрдэнэ, Чадраавалын Лодойдамда гэгшэд шэнэ зохёолнуудаа Буряадай уншагшадта дурадхана.

Залуу уран зохёолшодой республиканска 13-дахи конференциин дүнгүүд үшаа дэлгэрэнгы материал «Шэнжэлэл, шүүмжэлэл» гэһэн нинтэ гаршаг доро үгтэбэ. Мүн эндэ Н. Черневэй «Шэмээшэгүүд» гэжэ роман тухай Ф. Болоневой шүүмжэлэл толилуулагданхай.

Захааминай районой Шара-Азаргын дунда һүргуулиин буряад хэлэнэй, литературын багша А. Доноевой «Ойдоо дуратай Онгоодой» гэжэ домог үхибүүдтэ зорюулагдана.

«Манай литэ» гэһэн нинтэ гаршаг соо хоёр материал оруулагдаба.

Сагһаа урид наһа бараһан бэлигтэ поэт Н. Нимбуев тухай дурсалга, хэдэн шүлэгэйнь оршуулгануу олсной һонорто дурадхагдана. Гадна Буряадай суута үльгэршэн байһан А. О. Васильевай (Альфорой) зохёохы зам тухай хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Р. Шерхунаев бэшэнэ.

Д. Дамбиевай бишыхан, хүнгэхэн дүрбэн рассказ «Шог ёгто долгиндо» табигдаба.

Д. ДАМБАЕВ.

СПОРТ · спорт · СПОРТ · спорт · СПОРТ

32 ЖЭЛЭЙ ҮНГЭРһЭН ХОЙНО

СЕУЛ. (ТАСС). Совет футболистнууд Италиин командатай наадахадаа, нэмэлтэ сагтаа 3:2 тоотойгоор шүүжэ, 32 жэлэй үнгэрһэн хойно дахинаа Олимпиин наадануудай түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараба. Гол сагтаа эдэ командануд 1:1 (0:0) тоотойгоор тэнцэбэ һэн. СССР-эй суглуулагдамал командаһаа Добровольский, Нарбековас, Михайличенко гэгшэд бүмбэгэ оруулһан байха юм.

— Али бүхы илалта аятай байдаг гээшэ. Гэбэшье энэ илалта намда дабхар баяр баясхалантай. Манай футболистнууд һайнаар наадахаһаа гадна, хүсэл эрмэлээл ехэтэй, зориг түгэлдэр байһанаа харуулба, — гэжэ совет суглуулагдамал командын ахалагша тренер Анатолий Бышовец ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. —0:1 тоотойгоор шүүгдэжэ ябаһан аад, энэ айхабтар шанга мүрысөөндэ, талмайн метр бүхэндэ шахуу бүмбэгэеэ алдахагүйн түлөө шанга тулалдаанай боложо байхада, амжалта туйлаха гээшэ юрын хэрэг бэшэ. Айхабтар шанга, һорилго бэлэдхэлтэй командатай бидэ уулзаабди. Италиин футболистнууд чемпионууд болохо байха гэжэ олохон мэргэжэлтэд тоолоо һэн. Мүнөө дээрээ энэмнай манай суглуулагдамал командын үнгэргэһэн эгээл хүндэ хүшэр наадан юм. Түгэсхэлэй мүрысөөнэй урда тээ хүсэ шадалаа һэргээхэ гээшэ, мүнөө гол зорилгомнай болоно.

Энээгээр манай хөөрэлдөөн дүүрэбэ. Юундэб гэхэдэ, хахад финалай хоёрдохи наадые телевизоороор тэрэ Бышовец хараха яараа һэн. ФРГ-гэй болон Бразилиин командануд эндэ уулзаа.

Һонирхолтой юумэниинь юуб гэхэдэ, нааданай урда тээхэнэ Баруун Германиин футболистнуудай ахалагша тренер Франц Беккенбауэр багсаамжалгануудые хэхэдээ, минии һанамжаар, СССР-эй болон ФРГ-гэй суглуулагдамал командануд түгэсхэлэй нааданда уулзаха юм гэжэ мэдүүлээ һэн.

— Эндэ футболой мүрысөөн яһала һайнаар үнгэржэ байна, —гэжэ Беккенбауэр тэмдэглэбэ. —Танай командада хоёр бэрхэ футболист бии. Эдэмнай Добровольский, Михайличенко гэгшэд юм. Михайличенко хадаа мүнөө Европын эрхим бэрхэ футболистнуудай нэгэниинь болоно. ФРГ-гэй командаһаа Клинсманние тэмдэглэхэ байнаб. Эдэ хоёр суглуулагдамал команда бусадһаа тад илгарна.

Тэзд мэргэжэлтэдэйшье багсаамжалгануу буруу һүрэхэдөө ядадаггүй. Бразилиин болон ФРГ-гэй суглуулагдамал командануудай уулзалга ялын сохилтсор—3:2 тоотойгоор — дүүрээ. Гол болон нэмэлтэ сагтаа энэ уулзалга тэнцэлгээр дүүрээ һэн — 1:1. Тиигэжэ XXIV Олимпиин наадануудай түгэсхэлэй мүрысөөндэ СССР-эй болон Бразилиин футболистнууд уулзаха болобо. Энэ наадан октябрийн 1-дэ үнгэргэгдэхэ юм.

...Һүүлэй үдэрнүүдтэ Совет ороной хүндэ атледүүдэй нөөсэ улам нэмэжэ байна. Владимир хотын 27-той штангист Павел Кузнецов 100 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэнэй дундаһаа онсо шалгарба. Тэрэ дүн хамта 425 килограмм (190+235) үрэ дүн харуулжа, олимпийскэ чемпион болоо.

Үглөодэрынь Димитровград хотын суута штангист Юрий Захаревич 110 килограммай шэгнүүртэ мүрысэбэ. «Тэрэнэй түрүү һуури эзэлхэ байһанда огто һэжэглээгүй һэмди»,— гэжэ совет суглуулагдамал командын ахалагша тренер Алексей Медведев ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. Дэлхэйн гурбан рекорд тогтоожо, тэрэ булюу байһанаа харуулаа. Угаараи үргэхэдөө, Юрий 205 килограмм абажа, өөрынгөө дэлхэйн рекордые 1,5 килограммаар үлүүлээ һэн. Удаань 210 килограммай шэгнүүр захиба! Дүн хамта 455 килограммай үрэ дүн харуулжа, дэлхэйн гурбадахи рекорд тогтоогоо. 251 килограммай штанга түлхин үргэхые хоёр удаа һэдэбэшье, урагшагүйдэһэн байха юм. Хэрбээ шанга тэмсэлэй болоо һаань, энэшье шэгнүүрые абахадаа магадгүй байгаа гэжэ һанагдана. Сэхээнь хэлэхэдэ, тэрэ гансал штангатай тэмсэхэ ушартай болоо. Бусадай мүрысөөгөө дүүргэһэн хойно Юрий жабдан дээрэ гарадаг байба. Энэ хадаа манай штангистнуудай абаһан табадахи алтан медаль ха юм.

Красноярск хотын түлөөлэгшэ Александр Попов энэ шэгнүүртэ хабаяа туршаа. Тэрэ 420 килограммай үрэ дүн харуулжа, табадахи һуури эзэлбэ.

— Захаревич хадаа һүүлэй жэлнүүдэй эгээл бэлигтэй бэрхэ штангистнуудай нэгэниинь гэжэ тоолоноб,— гээд дэлхэйн оло дахин чемпион Юрик Варданян һанамжануудаа хубаалдаба. Тэрэ гоё һайхан арга дүрэтэй байһаараа шалгарна. Захаревичэй арга боломжонууд ехэ. Миниии һанахада, үшөө дүрбэн жэл соо тэрээнтэй тулалдаха хүн олдохогүй ха. Өөһэдөөшье бодоод үзэгты: хоёрдохи һуури эзэлһэн венгр Йожеф Ячо — 27,5, бронзо медальяар шагнагдагша Роини Веллер (ГДР) 30 килограммаар гартаа бшуу.

Эгээл хүндэ шэгнүүртэ — 110 килограммһаа дээшэ — Минскһээ Леонид Тараненко, Гродноһоо Александр Курлович гэгшэд манай Эхэ ороной нэрэ хүндые хамгаалха юм.

Эрэшүүлэй дунда аранга дээрэһээ уһа руу һүрэлгэдэ США-гай спортсмен Грег Луганис шалгарба. Сюн Ни (КНР), Хесус Мена (Мексикэ) гэгшэд удаадахи һуринуудта гараа. Тбилиси хотын спортсмен Георгий Чоговадзе дүрбэдэхи, Владимир Темошинин (Москва) наймадахи һуринуудта гараба.

Баскетболоор эхэнэрнүүд соо хахад финалай мүрысөөн боложо, СССР-эй команда США-гай түлөөлэгшэдтэ 88:102 тоотойгоор шүүгдэбэ. Уһан дээрэ бүмбэгөөр наадалгада СССР-эй спортсменүүд ФРГ-гэй командада 8:9 тоотойгоор буларгдаа.

Эхэнэрнүүдэй дунда техницээр мүрысөөндэ Лариса Савченко (СССР) Штеффи Графта (ФРГ) 2:6, 6:4, 3:6 тоотойгоор шүүгдээ.

Эрэшүүл соо рапираар мүрысөөндэ СССР-эй суглуулагдамал команда илаба, ФРГ-гэй, Венгриин командануд удаадахи һуринуудые эзэлээ.

Дзюдо барилдаагаар Марк Александр (Франци), Свен Лолл (ГДР), Керрит Браун (Великобритани), Георгий Тенадзе (СССР) гэгшэд шангуудта хүртэһэн байха юм.

ТАБАН НААДАНАЙ һҮҮЛЭЭР

Шатараар Улаан-Удын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн ЛВРЗ-гэй шатарай клуб соо боложо байна. 50 шатаршад хабаадана. Тэдэнэр швейцарска гуримаар 9 тур наадаха юм.

Табан наадан үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөнэй эхинһээ хойшо «Бурятферммаш» заводой инженер спортын мастерта кандидат Эдуард Халудоров һүбэлгэн бэрхээр наадана. Нэгдэхи турта тэрэ Валерий Сандаковые шүүгээ һэн. Хойто үдэрынь нэгдэхи разрядтай Эрдэм Улановтай наадахадаа, хүбүүгээр дутуу болобошье, саашадаа хёрхо нариннаар наадажа, нүгөөдынтөө ноёндо шанга добтолго хэбэ. Зүбөөр наадаа һаа, Уланов тэнцэжэ болохо байгаа, гэбэшье нааданай зүб зам оложо шадангүй шүүгдэшоо.

Гурбадахи турта Э. Халудоров эдир шатаршан Галан Будаевые, удаадахи нааданда ЛВРЗ-гэй инженер Владимир Галхановые илаба. Табадахи уулзалгада тэрэ дүршэлтэй шатаршан Константин Балхановтай наадахадаа, партиин түгэсхэлдэ хүбүүгээ алдабашье, нэгэнэгэ тэргэтэй, хэдэн хүбүүдтэй үлэхэдөө, нүгөөдэеэ хүшэр байдалда оруулһан байгаа.

Улаан-Удын 32-дохи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Эдик Матуев хоёрдохи һуури эзэлнэ. Тэрэ Александр Касьянов, Владимир Чернышев гэгшэдые шүүгээ. Удаадахи нааданда Сергей Жарковтой тэнцэбэ. Дурбэдэхи турта һурагша хүбүүн гэр бэридаг комбинадай инженер Валерий Игумновые, удаань Валерий Раднаевые «будэрүүлбэ».

Гурбадахи һуурида гарахын түлөө шанга тэмсэл болоно. Эндэ табан шатаршадай дунда ана-мана тэмсэл болоно. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, А. Капитонов, А. Цыренов, С. Раднаев гэгшэд болоно.

Түрүүшын үдэр урагшагүйдэбэшье, Степан Шулунов саашадаа һүбэлгэн бэрхээр наадана. Тиигэжэ тэрэ С. Ажеевые, А. Мордовскойе, С. Санжиевые, В. Раднаевые шүүжэ, мүрысөөнэй таблицада байдалаа эрид һайжаруулһан байха юм.

Шатарай ветеран Юрий Краснов урма зоригтойгоор наадана. Тэрэ Игорь Мызеновые, Тимур Ивановые, Валерий Вахрушевые шүүгээд, Валерий Цыбикмитов, Борис Етабаев гэгшэдтэй тэнцэбэ. Константин Балханов гурбадахи һуурида гараха аргатай. Тэрэ А. Илюнкиниие, Б. Доржиевые, С. Санжиевые, В. Раднаевые шүүгээ.

Табан нааданай һүүлээр 5 очкотой болоһон Эдуард Халудоров түрүүлжэ ябана. Эдир шатаршан Эдик Матуев тэрээнһээ хахад очкогоор гээгдэнэ. К. Балханов, Ю. Краснов, А. Капитонов, В. Талханов гэгшэд тус тустаа 4 очкотой болонхой.

Л. ГАРМАЕВА.

ТЭМСЭЛ УЛАМ ШАНГАДАНА

Нэгэдэхи, хоёрдохи бүлэгэй командануудай дунда футболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн түгэсхэхы шатадаа орожо байна.

Хоёр бүлэгэй эрхим түрүү командануудай хоорондо иланГаяа шанга тэмсэл болоно. Гадна һүүлшын һууринуудые эзэлжэ ябаһан командануудшье бүхы арга хабаяа гаргана. Юуб гэбэл, һүүлшын гурбан һуури эзэлгэшэд нэгэдэхи бүлэгнөө гаргагдажа, хоёрдохи бүлэгтэ шалгарһан командануд тэдэнэй һууринуудые эзэлхэ бшуу.

Нэгэдэхи бүлэгтэ 12 команда хабаадана. Эндэ эрхимлэгшэдэй дунда хубилалта болобо. Нёдондо жэлэй республикын чемпион «Забайкалец» гэжэ спортклубай команда мүрысөөнэй таблицые толгойлбо. Эзэлжээтэ нааданда Шулуугайн «Спартагтай» уулзахадаа, 10:1 тоотойгоор шүүгээ.

Удаан саг соо түрүү һуури эзэлжэ ябаһан «Торпедо» Закаменск хотын «Металлургтай» уулзахадаа, 1:2 тоотойгоор шүүгдээ һэн. Удаань хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой футболистнуудые 3:0 тоотойгоор илаба. Һүүлшын турнуудта транспортын «Локомотив» яһала һайнаар наадажа, байдалаа улам батадхаһан байгаа. Түмэр замшад Загарайда нютагай «Горнягые» 4:0 тоотойгоор шүүгээд, мүнөө «Торпедо» командатай хамта түрүү һуури эзэлжэ ябана. «Забайкалец» гурбадахи һуури эзэлнэ.

ЛВРЗ-гэй спортклубай команда Гусиноозерскын «Шахтерые» 2:1 тоотойгоор шүүгээ. Тиигэжэ тэдэнэр мүрысөөнэй таблицада удаадахи һуурида гараба.

Бусад уулзалгануу сооһоо «Горнягай» «Спартагтай» уулзаһыень тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Эндэ «Горняк» 2:1 тоотойгоор булиба. Улаан-Удын «Смена» Онохойн «Восходтой» тэнцээ —2:2.

Хоёрдохи бүлэгтэ 30 команда наадана. Тэдэнэр хоёр бүлэг боложо хубааранхай. Хоёр хубида эрхимлэһэн гурба-гурбан команда нэгэдэхи бүлэгтэ орохын түлөө наадаха байна. Нэгэдэхи хубидань Улаан-Удын «Старт» команда 33 очкотой болоод түрүүлнэ. «Электромашина» команда тэдэнэрһээ 5 очкогоор гээгдэнэ. Гусиноозерскын «Энергетик» удаадахи һуури эзэлнэ. Хоёрдохи хубида Шэнэ-Бэрээнэй «Зенит» 34 очкотой болонхой.

Б. МИРОМАНОВ.

РЕКОРД ШЭНЭЛЭГДЭБЭ

СССР-эй Кубогта хүртэхын түлөө зонын мүрысөөн Владивосток хотодо болобо. Юнэн команда хабаадаһан байгаа. Манай республикын хүнгэн атледүүд Алас-Дурна зүгэй суглуулагдамал командын нэрэ хүндые хамгаалаа.

«Спортын хатанай» түлөөлэгшэднай республикын хоёр рекорд тогтообо. Улаан-Удын гарнизоной сэрэгэй алба хаагша Александр Кондратюк 51 метр 86 сантиметртэ диск шэдэжэ, аяар 32 жэлэй урда тээ —1956 ондо ороной болон Европын чемпион Альгирдас Балтушникасай тогтооһон амжалтые үлүүлээ. Улаан-Удын 6-дахи СПТУ-гай һурагша Константин Дёмин 7 метр 45 сантиметр утые харайжа, Эдуард Пластинай урдын рекордые 5 сантиметрээр нэмээбэ. Энэнь залуу спортсменэй ехэ ерээдүйтэй байһые харуулна.

Улаахорондын классай спортын мастер Надежда Миромановa, 100 метрые 11,7 секундада соо гаталжа, илалта туйлаһан байха юм. 1-дэхи СПТУ-гай тренер, спортын мастер Татьяна Виноградова 16 метр 54 сантиметрээр ядро түлхибэ.

Улаан-Удын гарнизоной сэрэгэй алба хаагшад — спортын мастернууд Александр Медведев 800 метртэ 1 минута 50, 41 секунда, Ирина Гайдук 400 метртэ 54,4 секунда саг харуулжа, шангай һууринуудые эзэлһэн байгаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

МҮНГЭН МЕДАЛЬДА ХҮРТЭБЭ

Мэргэн буудалгаар студентнэрэй бүхэсоюзна Универсиадын түгэсхэлэй мүрысөөн Львов хотодо болобо.

Россин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаһан Зүүн Сибириин технологическа институт дүүргэһэн спортын мастерта кандидадууд Сергей Марменков болон бага амаган пистоледээр буудалгаар РСФСР-эй чемпион Евгений Манжуев түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа.

Сергей Марменков 50 метрнэ пистоледээр буудахадаа, 535 очко абажа, МП-6 упражненеэр яһала ехэ амжалта туйлаа. Тиигэжэ тэрэ командадаа шухала очко асарба. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходо, РСФСР-эй команда Универсиадын мүнгэн медальяар шагнагдаа.

С. АФАНАСЬЕВ.

Кино, театрнуудта

ГАСТРОЛИ ИРКУТСКОГО ОБЛАСТНОГО ТЮЗА им. А. ВАМПИЛОВА (в Бурятском театре драмы)
СКАЗКИ МАРШАКА — в 10, СОН В ЛЕТНЮЮ НОЧЬ — в 19.

«ДРУЖБА»
МУЛЬТФИЛЬМЫ — в 9-40, ЛЕГЕНДА О НАРАЙЯМЕ (2 серии) — в 11-20, 13-50, 16-20, 18-10, ПОСЛЕДНЯЯ НОЧЬ ШАХЕРЕЗАДЫ — в 21-20(удл.).

«РОДИНА»
УРА! У НАС КАНИКУЛЫ — в 10, АССА (2 серии) — в 12, 15, 18, ЛЕГЕНДА О НАРАЙЯМЕ (2 серии) — в 21, 23-20.

«ЭРДЭМ»
СБОРНИК МУЛЬТФИЛЬМОВ — в 9-40, ПОТЕРПЕВШИЕ С «ЛИГУРИИ» — в 11-10, 12-40, 14-10, ЦЫГАНКА АЗА — в 15-40, 17-40.

«АРШАН»
НЬЮ-ДЕЛИ-ТАЙМС — в 18-30, 21.

«ВОСТОК»
С ЧЕРТЯМИ НЕ ШУТЯТ—в 15-30, ДУША МОЯ (2 серии) — в 18, 21.

«БАЙКАЛ»
ИСКАТЕЛИ ПРИКЛЮЧЕНИЙ — в 18-30, 20-30.

ПРАВДА БУРЯТИИ

★ «Мүнөө үеын тосхон һуурин» — түрүү бэшэг.

★ «Ургаса-88» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

★ «Василий Шешековэй 25-дахи хаһа»—В. Бадмаевай репортаж.

★ ТАСС-ай мэдээсэлнүүдэй һүүлэй һонин.

★ Республикын ажахынууд болон промышленна предприятинуудай арадай хинагшадай ажал хэрэгүүдтэ зорюулагдаһан тусхай хуудаһан.

★ Уран зурааша ба үе саг. «Хүн зоной зүрхэ сэдьхэл ехээр татана» — А. Коротаевагай статья.

★ Олимпиин XXIV наадануудай дэбтэр.

Сэнэсир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — «Семь стариков и одна девушка» — уран һайханай фильм. 10.55 — Шэнэ һонин. 14.00 — **Зунай XXIV Олимпиин наадануудые. Баскетбол. Эрэшүүл.** 16.00 — Шэнэ һонин. 17.00 — **Зунай XXIV Олимпиин наадануудые. Хүнгэн атлетика. Теннис.** 18.35 — «16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.20 — **«Багшын үдэртэ».** Нээмэл үүдэнүүдэй үдэр. Арадай эрдэм һуралсалай талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Г. А. Ягодин дамжуулгада хабаадаха. 20.20 — «Дуун—88». 20.35 — «Мүнөөдэр — туби дэлхэй дээрэ». 20.55— «Телевизор хараншадай анхаралда». 21.30 — «Интерсигнал». 22.00 — **Зунай XXIV Олимпиин наадануудые. Столой теннис.** 23.00 — Время. 23.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 23.50— **Зунай XXIV Олимпиин наадануудые. Дзюдо. Дүрэ бүлэлдэгтэй барилдаан. Уран һайханай гимнастика.** 03.00 — «Мүнөөдэр — туби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильмүүд. 9.50 — Уран зохёолшо Ю. Нагибинтай болоһон хоёр уулзалга. 10.55 — **Зунай XXIV Олимпиин наадануудые. Байдарка ба каноэ дээрэ һэлюурдэлгэ. Хүнгэн атлетика. Нэгэн зэргэ тамаралга. Теннис.** 17.00 — Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.10 — «Горизонт» — телеальманах. 17.50 —**«Багшын үдэртэ». «Дүлэн».** 18.25 — Театральна уулзалганууд. (буряадаар). 19.10 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 19.25 — «Манай ороно нютаг». 20.00 —«Буряад ороной һонинууд». **Москва.** 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуулі». 21.15 — «Улаан гвоздика». Сочи хотодо үнгэргэгдэһэн залуушуулай дуунай улаахорондын фестиваль тухай. 22.45 — Баримтата фильм. 23.00 — Время. 23.35— Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 23.45 — «Приступить к ликвидации» — уран һайханай фильм. (2-дохи серия).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор —2-50-96, приемная —2-54-54, зам. редактора —2-68-08, зам. редактора —2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат —2-66-76; отделы: партийной жизни —2-60-91, пропаганды —2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-61, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск —55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 54. Н-04637. Заказ № 225. Индекс